

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DIENNIK POLITYCZNY SPOŁECZNY, EKONOMICZNY LITERACKI.

Zasadnicze problemy opieki nad dzieckiem.

W związku z „Tygodniem Dziecka”, który w Częstochowie trwać będzie od dn. 24 do 30 bm. zamieszczamy poniżej aktualny artykuł w sprawie społecznej opieki nad dzieckiem.

Deklaracja praw dziecka, proklamowana na Kongresie Międzynarodowej Unii pomocy dzieciom w Genewie, jest jednym z najwznioślejszych i najpiękniejszych aktów okresu powojennego.

Myśl społecznej opieki nad dzieckiem dojrzwawca zaczyna już w wieku XIX — nazwanym „stuleciem dziecka”. Rozwój nauki o dziecku — pedagogii — coraz bardziej wyzuwa odrębność psychiczną i fizyczną świata dziecięcego. Szybko rastająca się psychologia dziecka pcha pedagogikę na nowe tory. Rodność pediatry tworzy nowe normy w dziedzinie wychowania fizycznego i higieny dziecka. Rozwój nauk socjalnych coraz dobitniej wykazywać zaczyna zależność rozwoju fizycznego i psychicznego dziecka od warunków materialnych, w jakich to dziecko przeżywa.

Problemy dziecka stają się jednym słowem coraz bardziej obiektem zainteresowania wszystkich uczonych, społeczników, rodziców. Coraz bardziej jasna staje się myśl, sformułowana przez Janusza Korczaka, że „dzieci i młodzież stanowią trzecią część ludzkości, dziesiętno jest trzecią częścią życia człowieka i że dzieci nie będą, ale już są ludźmi”. A jeżeli są ludźmi, to należą im się prawa — prawo do życia, prawo do normalnego rozwoju fizycznego i duchowego, prawo do opieki społecznej, prawo do obrony przed eksploatacją.

Ta dojrzwawca świadomość dziecka powołuje do życia szereg instytucji poświęconych rozwiązywaniu odnośnych problemów. Powstały Międzynarodowa Unia Pomocy dzieciom z Międzynarodowym Kongresem Opieki nad dzieckiem, w którym udział bierze cały świat cywilizowany. Na uniwersytetach powstają katedry poświęcone różnym dziedzinom pedagogii. Na całym świecie powstaje mnóstwo instytucji opiekuńczych, powstają szpitale dla dzieci, poradnie dla dzieci i niemowląt, żłobki, internaty dla sierot, zakłady i szkoły dla dzieci defektywnych, sady dla nieletnich, domy poprawcze. Powstaje ustawodawstwo dziecięce, które reguluje zagadnienia dziecka na drodze prawnej. Dziecko uznane zostaje obiektem opieki społecznej, a na państwo i są są morządy nakładają się obowiązki wy-

konowania tej opieki

W krótkim czasie wysuwa się na czoło kilka zagadnień, które zwróciły na siebie uwagę pedagogów.

W pierwszym rzędzie zaalarmowała społeczeństwo wielka śmiertelność niemowląt, dochodząca w niektórych krajach do 25 proc. (U nas roczna śmiertelność wynosi jeszcze teraz 200 tysięcy!) Zrozumiano, że tu leży przyczyna depopulacji, że tu kryje się największe niebezpieczeństwo dla narodów. Zaczęto wte dy energiczną walkę z tem niebezpieczeństwem. I z olbrzymim powodzeniem: w niektórych krajach Zach. Europy śmiertelność niemowląt obniżyła się do 5—6 proc.

Śmiertelność niemowląt nie jest zjawiskiem oderwanem. Stoi ona w ścisłym związku z całym szeregiem innych zjawisk społecznych natury społeczno-ekonomicznej i kulturalnej. Dlatego też walka ze śmiertelnością dzieci pójła musiała w 2-ch kierunkach. Walka bezpośrednia, polegająca na zwalczaniu istniejącej choroby ty. — leczeniu i walka pośrednia, polegająca na zwalczaniu ogólnych, zasadniczych przyczyn śmiertelności — profilaktyka w najszerszym pojęciu znaczenia, dająca do podniesienia dobrobytu, ochrony pracy, podniesienia higieny ogólnej i indywidualnej, podniesienia kultury i walki z przesądami. Największą śmiertelność wykazują dzieci proletariatu miejskiego i wiejskiego, żyjące w okropnych i rozpaczliwych warunkach. Zmiana tych warunków istnienia warstw pracujących jest kardynalną podstawą walki z nadmierną śmiertelnością dzieci.

Druga kwestja czołową, szczególnie w wojnie, była opieka nad sierotami i dziećmi opuszczonymi. Ludzkość wyczuła musiała swój mo-

ralny obowiązek względem tych najbardziej pokrzywdzonych przez los i musiała zaopiekować się nimi. Ale uczynić to musiała nie tylko z względów humanitarnych, ale też i utylitarnych. Przekonano się bowiem, że wcześniejsze zaopiekowanie się dzieckiem opuszczonym lub sierotą jest o wiele oszczędniejsze od pozostawienia go na łasce losu. Największa liczba dzieci przestępczych rekrutuje się z posród tych właśnie kategorii dzieci — „dzieci ulicy”. A przestępczość dziecięca przyjęła rozmiary tak zastrasające, że poważnie zaczyna niepokoić każdego, zdającego sobie sprawę z jej niebezpieczeństwa. Zresztą zubożale po wojnie społeczeństwa nie mogą sobie pozwolić na taki luksus, jakim jest hodowanie sobie przestępców — woła one zaopiekować się wcześniej sierotami i dziećmi opuszczonymi.

Nie uszła też uwagi społecznej i kwestja dzieci nieślubnych, dzieci te pokrzywdzone są nie tylko pod względem moralnym, ale też i pod względem prawnym — społecznym. Przeciwko tej niezasłużonej krzywdzie wystąpić musi lepsza część społeczeństwa i domagać się zasadniczych zmian i opieki nad temi Bogu ducha winnymi dziećmi.

Na porządek dzienny zagadnień pedagogicznych wchodzić zaczyna o statnio kwestja dzieci defektywnych. Dla dziecka tego niema miejsca w normalnej szkole. Musi więc być stworzone specjalne szkolnictwo pomocnicze, które w granicach swoich możliwości spróbuje uczynić z dziecka defektywnego pożytecznego obywatela.

Reasumując, powtarzam: Opieka nad dzieckiem jest nie tylko akcją humanitarną. Jest ona też akcją społeczną, dąży ona bowiem do rozwiązania pewnych problemów społecznych. A jako taka wymaga ona współdziałania i współpracy najszerszych sfer społeczeństwa, a w pierwszym rzędzie najbardziej zainteresowanych — warstw pracujących.

Dr. M. Brams.

Czesi o zatargu polsko-litewskim

Niemcy i Rosja mogą zawieść.

Praha. — „Tribuna”, omawiając spór polsko-litewski, stwierdza, że obecnie, skoro na skutek uporu Litwy zawiodło zastosowanie art. 11 traktatu Ligi Narodów, należałoby zastosować art. 15, względnie 23, ale w tym wypadku zachodzi wątpliwość, czy Litwa sechce się do niego zastosować. W dalszym ciągu dzieńnik pisze, że w obecnych stosunkach powinien się Waldemaras zastanowić, jaką praktyczną wartość dla Litwy ma poparcie rosyjskie i jaki rezultat może nastąpić dzięki sympatii, którą cieszy się jej antypolska orientacja w Berlinie. Rosja już dawno nie stoi na tem zasadniczym stanowisku opozycyjnym przeciw mocarstwom europejskim, a jej kapitulację z rąk paktu Kelloga wska-

zuje proces asymilacji do polityki zachodnio europejskiej, który staje się coraz intensywniejszy, i trudno, aby z rąk Litwy miał się wstrzymać. Jeżeli chodzi o Niemcy, to wie dzą one dobrze, że porozumienie z Polską jest również konieczne, jak swego czasu porozumienie z Francją i że wschodnie granice muszą być tak samo ustabilizowane, jak granice nadreńskie. Chodzi tylko o to, wiele Niemcy mają za to dostać, w każdym razie, prędzej czy później, musi przyjść moment, kiedy Niemcy same doradzą Litwie aby doszła do porozumienia z Polską. Bezkompromisowa taktyka Waldemarasa, nawet jeżeli weźmiemy pod uwagę jej tło wewnętrzno-polityczne znajduje się wobec tego w równowadze bardzo chwicznej.

Plany polityki aprowizacyjnej Rządu

Wywiad u p. St. Szwalbego, nacz. Wydziału Apropowizacyjnego w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych.

Ostatni zjazd wojewodów w Warszawie, odbyty w dn. 17-ym b. m. poświęcony był omówieniu szeregu zagadnień, związanych z realizacją postulatów rządu w dziedzinie polityki aprowizacyjnej. Zamierzenia te interesują bezsprzecznie szeroki ogół społeczeństwa. Korzystamy więc z uprzejmości naczelnika wydziału aprowizacyjnego w M. S. W. p. Szwalbego i w dłuższej rozmowie zapoznaliśmy się z planem państwowego polityki aprowizacyjnej w zakresie zbożowym na okres najbliższy.

— W jakim kierunku pójdą zarządzenia rządu? — pytamy na wstępie.

— Przedewszystkiem w kierunku zapobiegania nadmiernym wahanom cen zboża, drogą zabezpieczenia dostatecznego popytu i podażi ziarna w kraju. W tym celu wydany został zakaz wywozu zboża, do tego również cel prowadzi dalsze ograniczenie przemiału i tworzenie rezerw zbożowych. Norma przemiału będzie powiększona w najbliższych dniach o dalsze 5 proc., tak, iż zamiast 65 proc. mąki, będziemy spożywać 70 proc. Sprawy tworzenia rezerw zbożowych, wobec dużej podażi zboża, rozwija się nader optymistycznie. Już większe ilości żyta zostały zakupione przez miejscie Zakłady Zaopatrywania, Zwią-

zek Spółdzielni Spożywców Rplitej, oraz Centralne Organizacje Rolniczo — handlowe. Pokaże natomiast przychodzą również z dompaństwowych. Ziarno magazynowane jest w elewatorach większych młynów prywatnych i elewatorze warszawskim. Będzie ono użyte w tym momencie, kiedy interwencja rządowa na rynku zbożowym okaże się niezbędną.

— Czy badania kalkulacji cen mąki będą prowadzone nadal?

— Tak, baczenie, ażeby ceny mąki były w odpowiednim i gospodarczo usprawiedliwionym stosunku do cen ziarna przemielonego — jest na stepem z kolei zadaniem rządu. W tym celu ministerstwo przy pomocy licznych rzeczoznawców opracowała wzory kalkulacji przy 65 proc. przemiale. Obecnie opracuje je przy nowej 70 proc. normie, która spowoduje znów pewne obniżenie cen mąki.

— A sprawa kalkulacji cen chleba?

— Będzie też przedmiotem stałych badań. W tym celu zostały powołane wojewódzkie komitety do badania chleba, które mają korzystać z nowych funduszy i nowych szczegółowych instrukcji w tym względzie. Przy badaniu będą uwzględniane trzy czynniki: gatunek mąki, sposób wypieku i cena chleba. Akcja ta łącząc się będzie z inną bardziej jeszcze doniosłą — budowa piekarni mechanicznych w celu zreformowania piekarniwa wogóle. W tym kierunku zrobiono już wiele. Ostatnio otwarta została mechaniczna piekarnia w Zamościu, a w budowie są wielkie fabryki chleba w Sosnowcu, Hajdukach i w Warszawie.

— Jakie środki zamierza zastosować rząd w najbliższym czasie w kierunku realizacji polityki aprowizacyjnej?

— Do środków takich należy przede wszystkim uzgodnienie państwowej polityki kredytowej z wymaganiami polityki aprowizacyjnej, systematyczne popieranie organizacji, względnie firm, racjonalnie handlujących artykułami aprowizacyjnymi, wreszcie całkowite uzgodnienie akcji zaopatrywania w żyto wojska z bieżącymi potrzebami państwowej polityki aprowizacyjnej. Należy dodać, że dzięki całkowitemu zrozumieniu tych potrzeb przez wojsko panuje w tej dziedzinie zupełna harmonia. Muszę zaznaczyć, że współdziałanie jest wzajemne. Nietylko wojsko korzysta z rezerw państwowych, lecz i nie raz i rząd ucieka się do pomocy rezerw wojskowych, czego przykład mieliśmy wiosną rb. — Jak wygląda w tej chwili sprawa handlu zbożem w poszczególnych województwach?

— Najlepiej unormowana jest ona w województwach zachodnich, najgorzej zaś, gdy mowa o województwach aktywnych, przedstawia się w Małopolsce Wschodniej.

— A sprawa mechanizacji piekarni?

— W tym kierunku najwięcej zrobiono w ośrodkach przemysłowych, obecnie należy zwrócić baczną uwagę na miasta średniej wielkości.

— Czy rząd liczy się z możliwością wpływu drogą rozumnej polityki aprowizacyjnej na poprawę na szęgo bilansu handlowego?

— Oczywiście. Ograniczenie przemiału, o ile społeczeństwo nasze zechce je należycie zrozumieć i zastosować się doń, zmniejszy znacznie spożycie zboża w kraju i zabezpieczy przed przywozem jego z zagranicy. Wpływie to zapewne dodatnio na nasz bilans handlowy, a społeczeństwu przysporzy zdrowia i pieniędzy, gdyż chleb ciemniejszy jest zdrowszy i tańszy, a prztem bardzo smaczny.

Dr. Paweł BRONIATOWSKI
dokt. med.
opieka o chorobach skóry i wenerycznych
od 9-12, od 4-5 Fanie od 12-1.
ul. I. Marii L. 21 (U. Alcia i Piętko).

O pokój religijny

w Meksyku.

Były minister meksykański Jesse Vasconcelos, który za czasów prezydentury Obregona kierował ministerstwem oświecenia i który obecnie przebywa w San Francisco, wyjasnia, że dla Meksyku jest nieodzownie konieczna zmiana obecnych ustaw kościelnych. „Potrzebujemy dziś dla Meksyku rządu ludowego, a nie rządu meczal!” Jego program jest następujący:

1. Radykalna i etoimata ustawodawstwa religijnego, które narzucił prezydent Calles i które doprowadziło do zaburzeń religijnych, 2. wykluczenie wszelkiej możliwości ponownego wyboru obecnego prezydenta, 3. reforma agrarna, dająca Indianom prawo posiadania ziemi, którą obecnie na podstawie systemu kolonialnego uprawiają dla innych, 4. ściśle stosunki między Stanami Zjednoczonymi a Meksykiem.

„Celem zadośćuczynienia sprawiedliwości i żądaniu świata, powie dźiał dr. Vasconcelos, musimy zmienić prawodawstwo religijne. Ono wywołało zamieszki i chaos. Musi nastąpić zmiana; musimy nawrócić do cywilizacji, jeżeli chcemy egzystować jako naród Calles i dowódcy wojskowi stali się teraz posiadaczami mi wielkich dóbr ziemskich. Ale te dobra należą się biednym, Indianom, którzy je uprawiają i którym muszą być znowu przekazane. To jest jedynie możliwe rozwiązanie problemu ekonomicznego”.

Dr. Vasconcelos jest profesorem uniwersytetu i uchodzi za autorytet w zakresie prawa narodu. Wymienia się go także jako przyszłego kandydata na urząd prezydenta Meksyku.

Ochrona matki

i rodziny we Francji.

Spadek liczby urodzeń we Francji stanowi, jak wiadomo, przedmiot największej troski najwybitniejszych przedstawicieli społeczeństwa francuskiego. Wynikiem jego jest pomiędzy innymi dążenie do me zliwie szybkiej asymilacji wychodźstwa polskiego, nie poddającego się jeszcze prądowi do ograniczenia potomstwa. Równocześnie, od wielu już lat, podejmowane są we Francji heroiczne wprost wysiłki w kierunku ochrony macierzyństwa i wspierania liczeźniejszych rodzin. O stanie tych zabiegów aż do czasów ostatnich informują doskonale dwie świeżo ukazały broszury, które się świeżo ukazały nakładem francuskiego Stowarzyszenia postępu społecznego (Association française pour le progrès social. Paris, rue de Babylone 34). Jedną z nich p. t. „La protection de la maternité en France”, napisaną przez p. M. Valadier, dyrektora ubezpieczeń społecznych w francuskim ministerstwie pracy, zajmuje się zagadnieniem ochrony macierzyństwa, druga p. t. „Les allocations familiales, leur développement et leur généralisation”, pióra p. P. Francois, podaje bardzo sie kawe informacje o szeroko we Francji rozpowszechnionym systemie zasiłków rodzinnych dla robotników i pracowników.

W związku z rozwojem w Polsce akcji ustawodawczej i społecznej na polu opieki nad matką i dzieckiem, oraz ze zmniejszaniem się różnicowości w naszych większych ośrodkach miejskich zwracamy uwagę na powyższe cenne publikacje.

Doniosła zmiana

w systemie leczenia członków Kasy Chorych w Warszawie.

Jak donoszą z Warszawy, Komisarz Kasy Chorych na m. stol. Warszawy, p. Giebartowski, zamierza wprowadzić doniosłą zmianę w systemie leczenia członków Kasy Chorych.

Chorzy mają mieć wolny wybór lekarza, tj. prawo leczenia się u lekarzy, należących do Kasy Cho-

Prezydent Litwy, Smetona, który na czystości otwarcia szkoły oficerskiej w Kownie wygłosił wielką mowę polityczną, podkreślając, że na świecie nigdy nie będzie wieczystego pokoju, a bez niego nie ma pokoju.

Nowy Rytuał w kościele katolickim

WAŻNE ZMIANY

Państwa młode zwolniona od przysięgi „na postu-szeństwo”

Od dnia 1-go stycznia 1929 roku na całym terenie Rzeczypospolitej Polskiej obowiązują znowelizowane Rytuały kościoła katolickiego, zatwierdzone przez Stolicę Apostolską.

W Polsce obowiązują dotychczas t. zw. Rytuał Piotrowski, zatwierdzony przez Papieża Pawła V w roku 1614. Otóż w roku 1920 Zjazd Biskupów Polski podniósł sprawę pewnych koniecznych zmian w Rytuałach i do zajęcia się nią wydelegował czterech biskupów, t. j. Nowowiejskiego, Fulmana, Galla i Łukomskiego, którzy ze swej strony polecieli ks. J. Michalakowi, profesorowi Seminarium Duchownego w Płocku, wygłosić projekt Rytuału. Projekt ten, opracowany przez ks. Michalakę i nieco uzupełniony, został przez Episkopat Polski przyjęty i wysłany do Rzymu, celem za-

twierdzenia. Stolica Apostolska Rytuał ten zatwierdziła.

Zmian zasadniczych nowy Rytuał nie wprowadza. Z główniejszych są następujące: Przy udzielaniu chrztu św. dozwolone jest zadawanie pytań i udzielanie odpowiedzi przez rodziców chrzestnych w językach: polskim, francuskim, rosyjskim, niemieckim i litewskim.

W obrzędach ślubnych — formuła przysięgi jest jednakowa dla obu stron, t. zn. w ślubowaniu jak dotąd przed panną młodą pominięte będą słowa „i postuszeństwa małżeńskiego”. Ponadto niektóre modlitwy odmawiane dotąd obowiązkowo po łacinie będą mogły być odmawiane po polsku.

W Rytuałe umieszczono także sposób przyjęcia Prezydenta Rzeczypospolitej oraz modlitwy za Ojczyznę i Prezydenta.

niemieckich członków, ale i wybitne osoby z niemieckiego świata gospodarczego.

FORTYFIKOWANIE GRANIC FRANCUSKICH

Paryż. — Minister wojny, Painlevé, powiedział korespondentowi „British United Press”, że zamierzone przez Francję ufortyfikowanie granic, a więc stworzenie magazynów amunicji, betonowych okopów, fortów i t. p. kosztować będzie 6 milionów franków. W roku bieżącym przeznaczono na cel powyższy 300 milionów franków. Już w przyszłym roku okolica Metz będzie mogła stawiać opór największej armii.

MLODZIEŻ ROSYJSKA SPISKUJE PRZECIW SOWIETOM

Moskwa. — „Komsomolskaja Prawda” podaje, że władze sowieckie wykryły organizację konterwolucyjną wśród uczniów sowieckiego gimnazjum im. Lenina w mieście Wielkie Łuki. Organizacja ta liczyła 17 członków w wieku od 13 do 18 lat. — Czołową rolę w organizacji odgrywał uczeń VI klasy, niejaki Goldberg. Do organizacji należał również syn członka partii komunistycznej, 14-letni Pietrow.

Organizacja dążyła do dokonywania aktów teroru przeciw dyktatorom sowieckim i przygotowywała rzekomo wybuch w lokalu „Domu Sowieckiego”. Organizacja rozpowszechniała wśród młodzieży odezwę, nawołującą do walki przeciw komunizmowi.

Badany przez GPU, Pietrow oświadczył, że celem organizacji było krzewienie nienawiści do władzy sowieckiej, walka przeciw tej władzy i jej obalenie oraz wskrzeszenie monarchii w Rosji. Na skutek wykrycia tej organizacji, całą szkołę rozwiązano oraz aresztowano 8 profesorów, którzy mieli wywierać na uczniach szkodliwy wpływ.

PRZYSZŁE SESJE RADY LIGI NARODÓW

Genewa. — Wobec powrotu Hiszpanji do Rady Ligi narodów, zarysowała się możliwość zwołania wiosennej sesji Rady w Madrycie.

Coraz prawdopodobniejsze jest, że sesja zimowa Rady odbędzie się w styczniu roku przyszłego, nie zaś w grudniu roku bieżącego, a sesja wiosenna w maju, nie zaś w marcu.

ZAJŚCIE NA GRANICY GRECKO-BULGARSKIEJ

Wiedeń. — Donoszą z Dramy (Macedonia), że wczoraj banda bułgarska zaatakowała posterunek grecki strzałami karabinowymi i granatami ręcznymi.

Wywiązała się walka. Z Dramy wysłany został batalion piechoty do Tirnowo celem wzmocnienia posterunków granicznych.

REPRESJE PRZECIW MASO-NERJI W HISZPANII

Madryt. — Na rozkaz Primo de Rivery została dokonana w loży wolnomularskiej rewizja w wyni ku której został aresztowany wielki mistrz loży Danielo Anguiano oraz wiele innych osób, które znajdowały się w loży. Policja skonfiskowała cały sprzęt dokumentów, m. in. listę wszystkich loży wolnomularskich. Równocześnie w całej Hiszpanii przeprowadzono aresztowania wśród masonerii.

NIEZWYKŁA BURZA W NOWYM JORKU

London. — Wczoraj w Nowym Jorku rozszalała się burza, będąca prawdopodobnie zakończeniem huraganu, który spustoszył wyspy Dziewicze i Florydę. Wiatr był tak silny, że musiano powstrzymać ruch na ulicach, ponieważ pojazdy i przednie były przewracane pędem powietrza.

WIĘLKI POŻAR W STRASSEBURGU

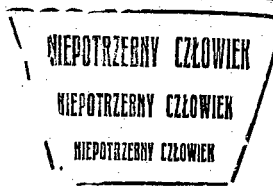
Strassburg. — Pożar, który wybuchł tu w nocy z niedziadziej przyczyn, zniszczył budynek pięciopiętrowy oraz 5 magazynów, za wierających 12 tys. ton zboża, cukru, cementu, nawozów sztucznych, nafty i papieru. Budynek i magazyny były własnością miejscowego portu. Straty wynoszą zgórą 20 milionów franków.

PIENIADZE BOLSEWICKIE NA POPARCIE RUCHU STRAJKOWEGO

Kowno. — Z Moskwy donoszą, że organizacje komunistyczne z wielką uwagą obserwują ruch strajkowy robotników włókienniczych w Łodzi. Międzynarodówka zawodowa i komintern przyrzekły strajkującym pomoc i poparcie. W piątek miano wydać wspólną odezwę do klasy robotniczej. W tym samym dniu miała się odbyć konferencja związku zawodowego robotników włókienniczych, na której miała być omówiona pomoc dla robotników polskich.

ŚMIERĆ LOTNICZKI

London. — Lotniczka angielska miss Honor Welby, latająca wczoraj samolotem jędosobowym nad Brookland, spadła na tor kolejowy, zabijając się na miejscu. Samo lot jest mocno uszkodzony. Lotni-

czka znajdowała się w powietrzu bardzo krótki czas. Przyczyna katastrofy nie jest ustalona. Jest to pierwszy wypadek śmiertelny w Aglii, kobiety lotniczki z samolotem jędosobowym.

MANEWRY NA LITWIE

Kowno. — Przed kilku dniami rozpoczęły się wielkie manewry wojska litewskiego.

MARSZ PIŁSUDSKI POWRACA DO POLSKI Z POZCZATKIEM PAZDIERNIKA

Warszawa. — Dnia 30 b. m. i październik odbędzie się w Bukareszcie oficjalne przyjęcie Marszałka Piłsudskiego.

Ze sier dobrze poinformowani donoszą, że powrót Marszałka Piłsudskiego nastąpi prawdopodobnie w początkach października.

P. Marszałek czuje się wypoczęty, świetnie wygląda, jest mocno opalony i wobec dobrych skutków opoczynku, przedłużił swój pobyt w Rumunii.

Płk. Beck, adiutant Marszałka w towarzystwie kpt. Sokołowskiego wyjedzie przyszłego tygodnia do Rumunii i towarzyszyć będzie Panu Marszałkowi w drodze powrotnej. Przed swoim powrotem, p. Marszałek złoży jeszcze kilka oficjalnych wizyt.

Skandaliczne szlachy pruskie wobec polskich pielgrzymek do Częstochowy

Bytom. — Na Kongres Euharystyczny w Częstochowie, na który zjechało się z całej Polski kilkaset tysięcy wiernych, przybyła też pielgrzymka polska ze Śląska Opolskiego w liczbie około 500 osób.

DRUKI DO STATYSTYKI ROLNEJ

posiada drukarnia F. O. Wilkoszewskiego w CZĘSTOCHOWIE w Aleja 52.

ZAKŁAD ARTYSTYCZNO FOTOGRAFICZNY „STELLA”

II Aleja 33 naprzeciw poczty. Wykon. w edycji artystycznej o kadzie po 6 dni bez względu na pogodę, wiecej przy świetle lamp elektrycznych. Japierki. Prezenty w najniższych cenach. Fotografowanie w naturalnej wielkości. Wywołanie klisz i kopowanie dla ty. amatorów. Fotografowanie w ceniach przystępnych. Fotografie do portretów i innych dowodów osobistych wykonywane na miejscu. Dla wygody dla nas stała fryzjerka w zakładzie.

TELEGRAMY

STOSUNKI FRANCUSKO-SOWIECKIE

Moskwa. — W tutejszych kołach dyplomatycznych obiega pogłoska, że przed wyjazdem z Moskwy Cziczerin, nie bacząc na zły stan zdrowia, zamierzał udać się na parę dni do Paryża dla przeprowadzenia pertraktacji, które miały na celu ożywienie stosunków francusko-sowieckich.

Obecnie, po ostrej mowie Briand'a, z wizyty tej zrezygnowano.

DO LIGI NARODÓW

SOWIETY CHCĄ PRZYSTĄPIĆ RYGA. — Poseł sowiecki w Berlinie, Krestinskij, który niedawno odwiedził w Baden Baden Stresemanna, prosił go podobno o pośrednictwo w sprawie przystąpienia Z. S. R. do Ligi narodów. W Rosji sowieckiej panuje zaniepokojenie z powodu trudnej sytuacji gospodarczej. Przystępując do Ligi narodów, rząd sowiecki spodziewa się otrzymać kredyty niezbędne dla zapobieżenia katastrofie. W Moskwie krąży pogoski, że krok Krestinskiego był ucyziony na żądanie Cziczerina, który wzmocnił by swoje zachwiane stanowisko w razie pomyślnego zakończenia tej akcji.

POŁĄCZENIE SIĘ PRZEMYSŁOWCÓW NIEMCÓW Z CZECHAMI

Praga. — „Hauptverband Deutschen Industriellen” postanowił wczoraj połączyć się z centralnym Związkiem przemysłu czeskosłowackiego.

Zdaniem prasy czeskosłowackiej jest to dowodem wysokiej kondycji stosunków w państwie, zwłaszcza, że połączenie odbyło się bez względu na polityczne interesy i przekonania.

Rząd będzie się musiał liczyć z silną jednostką przemysłową, która zyskała nienawidnie kilka tysięcy

do czasu przyni, że spada z jakiejś wieży, albo zlatuje z wysokiego dachu. Wówczas odczuwa się bardzo przyjemne wrażenie takiego miłego łechtania w dolku, które, nie stety, przedko się kończy raptownym przedburzeniem

Takie latanie w czasie snu bardzo jest przyjemne i nie grozi żadnym niebezpieczeństwem, gdyż w razie silniejszego odruchu można spaść co najwyżej z łóżka, co nie jest jeszcze tak groźnym. A przetyt taki nieszkodliwy sport fruwanja nie kosztuje ani grosza, niezależnie od ustosunkowania się do L. O. P. P.

Tymczasem za przejazd pasażerskim samolotem trzeba zapłacić 15 zł. od osoby, co jest dość poważnym wydatkiem, zważywszy że okolica, że takie podróże zazwyczaj amatorzy lotów podniebnych lubią odbywać gromadnie z żoną i dziećmi żeby w razie nieszczęścia odbyć razem lot na tamten świat.

Co się tyczy lotniczek, to mamy najciekawsze dziś talki, które latają całe dni po mieście nitylko w ciągu tygodnia lotniczego, ale wogóle przez cały rok, zajmując się rzekomo sprawami społecznej natury. Gdy mąż przychodzi do domu zazwyczaj pomiędzy nim, a „lotniczką” następuje dialog:

— Cóż to, obiad jeszcze nie gotowy?

— Ach musisz zaczekać chwilkę, gdyż Kasia późno wróciła z miasta, bo rzeźnicy strajkują, a ja całe dopołudnia sprzedawałam nalepki o kienne...

Oczywiście, małżonek musi gościć się z losem i czekać cierpliwie do wieczora na obiad i w dodatku na obiad postny, gdyż w tygodniu lotniczym rzeźnicy żydowskiej gremialnie powstrzymywali się od uboju na znak protestu przeciw zniżce cen mięsa, ogłoszonej ostatnio przez komisję cennikową. Krzącać natomiast wersje, że strajk rzeźniczy powstał na tle ideowym, aby w tygodniu lotniczym ludzie, wskutek przymuszowej diety, byli lżejsi do fruwanja — zupełnie nie odpowiada rzeczywistości.

Praktyczni kupcy wogóle, a rzeźnicy w szczególności nie lubią się zabawiać w ideowe sentymenty.

W każdym bądź razie zwyczajny wszelkie pro i contra dojdziemy do niezawodnego wniosku, że rozwój lotnictwa w Polsce ma przed sobą wielką przyszłość. Piękne widoki w zakresie rozwoju komunikacji lotniczej roztaczają się i przed naszym powiatem Częstochowskim, bowiem dla komunikacji powietrz-

nej zgół nie potrzebne są żadne specjalne szosy, nawet tak specjalne ekonomicznie budowane jak szosa Olsztyńska, na której z trudnością minie się cyklista z samochodem.

To jest faktycznie godna uwagi szosa! O ile dwa duże samochody jada w przeciwnych kierunkach i spotykają się na szosie Olsztyńskiej, to wówczas jeżeli żaden z kierowców nie chce ustąpić i skrócić do rowu, następuje niezawodna katastrofa.

Samoloty zaś mają tę wyższość, nad samochodami, że nie potrzebują one żadnych bitych dróg w powietrzu i mają dużo wolnej przestrzeni do wzajemnego mijania się, to też Sejmik nasz nie mogąc się uporać z reperacją i budową nowych szklanych szos w powiecie, które to inwestycje pochłaniają olbrzymie sumy, powinien się zdołać na innowację odpowiadającą duchowi czasu, wprowadzając stałe kursowanie powietrznych omnibusów.

Byłoby to wielki krok naprzód i o-szczędnosc w budżecie bo zawsze nasze drogi, nawet takie, jakie są drogi kosztują i dlatego słusznie nazywają się drogami.

rych, według dowolnego wyboru w ich prywatnych gabinetach, a nie jak dotychczas — wyłącznie tylko w ambulatoriach Kasy Chorych. Również recepty będą mogły być wykonywane na rachunek Kasy Chorych w prywatnych aptekach, a nie w aptekach Kasy Chorych.

System wolnego wyboru lekarza obowiązuje w Kasach Chorych na terenie b. zaboru pruskiego ku ogólnemu zadowoleniu i wielkiej wygódzie członków Kas. Zaprowadzenie tego systemu na terenie Warszawy usunie trudności i niedomagania, wyrażające się w natłoku i kilkunastoosobnym, a nawet kilkunastoosobnym czekaniu na kolejkę.

Pożyteczna tę innowację należałoby wprowadzić jak najrychlej i w naszej Częstochowie, aby usunąć różnice niedomagania i niewygody w dotychczasowym systemie niesienia pomocy lekarskiej.

GŁOSY MISTYCZNE

„Bo duch Twój nad przepaścią morską... a gdzie milczy pustynia, tam mówisz Ty!” (Z Krasiński: „Nieboska Komedja”).

Są głosy, które uawet w wielkiej ciszy Drżą w uchu mojem dźwiękami srebrnymi, A oikt tych głosów, oprócz mnie, nie słyszy,

Bo one nie są z tej ziemi... Głosy te skarbem i bogactwem ducha, Każda myśl tenska w ich akord się wplata, A nikt tych głosów, oprócz mnie nie słucha,

Bo one nie są ze świata... Dźwięczą mi, dźwięczą nawet w gwarnym tłumie, Brzmia w szarej pracy i codziennym trudzie;

Czyż nikt na świecie, nikt ich nie rozumie? Czyż nie chcą słyszeć ich ludzkie.

Ach, myślę nieraz, w każdym, w każdym bycie Muszą brzmieć one archanielskim tonem, Choćby raz tylko, raz na całe życie,

Choćby na krótko przed zgonem... Boską melodię wszak chór ten rozbrzmiewa

Aad każdym biednym wędrowcem, a duchem, Włko nie każdy melodię doświada, Nie każdy sławi ją uchem...

Jwa harmonia zresz innych wżgardzona, Włwa mi — duszę mistycznymi dźwiękami — jako lutnia nastrojona,

Jak krawiec, co czeka ręką, — Caba peczęciem dźwięków rozśpiewana, Mledająca z tęsknotą, i od łez perłista, A czekająca aż mistrza — aż pana

Doświaga ją dłaż przetrzasta... A pod tą dłonią talka poematem, Zredzonym z bólu i z rozkoży ducha...

Są takie głosy, co płyną nad światem... Drzy dusza moja — i słucha...

Bożymir.

DO WYNAJĘCIA

4 pokoje z kuchnią i piętrowy Sklep w podwórzu Aleja 8.
5 pokoi z kuchnią, Sklep w Aleja 57. 2160

PRZEZ ZAKOPCONE SZKIEŁKA

Otóż i doczekaliśmy się szczęśliwych czasów, kiedy każdy z obywateli miejscowych może w miarę osobistych chęci bujać w niebieskich przestworzach na „dobrociemno” bocianów, skowronków, gawronów i innych bożych śpiewaków. Mamy bowiem pod Kucelinem lotnisko, gdzie za opłatą 15 zł. od osoby (członkowie L. O. P. P. płacą 10 zł) każdy może odbyć powietrzną przejażdżkę nad Częstochową w samolocie pasażerskim.

Ze szerokiej stery miejscowego społeczeństwa zdradzają wybitne zainteresowanie rozwojem lotnictwa o tem wymownie świadczą niedziele na uroczystość otwarcia lotniska która zgromadziła tysiączne rzesze publiczności na polach przy szosie Olsztyńskiej

Patrząc na karkołomne wirujące saltakrabotyczne, które dzielni lotnicy z brawurą wykonywali na wysokości 1000 metrów, nieprzywyciężli do podobnych widowisk publiczność zamierała z podziwu i trwogi. „A nuż motor przestanie funkcjonować i samolot razem z lotnikami spadnie na publiczność!” myślał tam i ów, dochodząc do usznege

wniosku, że przy tak ryzykownych sztuczkaach jednakowo niebezpieczeństwo grozi zarówno lotnikom w górze, jak i publiczności na dole. To też niedawen stateczny i przeczorny obywatel usował się dyskretnie z miejsca zagrożonego, ale nim zdążył zrobić kilka kroków już samolot po kilku saltach szywał z radosnym warkotem w kierunku kłoniącego się ku zachodowi słońca.

Pomiędzy samolotami wojskowymi lekkiego typu znajdował się też na lotnisku jeden duży rozmiarów samolot pasażerski z kabiną mogącą pomieścić 8miu pasażerów. Jednakże aparat ten nie dokonywał wlotów z pasażerami, choć chętnych do latania nie brakowało między innymi zastępami publiczności zebranej na otwarciu lotniska.

Ale naogół przyznać trzeba, że samolot jako najnowszy środek szybkiej komunikacji nie cieszy się jeszcze po dziś dzień zbyt wielkim zainteresowaniem. Każdy woli podróżować trochę wolniej, ale pewniej, aniżeli narażać się na karkołomne eskapady w ryzykownych podróżach powietrznych.

To też dzisiaj mamy najliczniejszą zastepę takich lotników, którzy odbywają loty napowietrzne... w łóżku. Każdemu się przecież od cza-

gob. Rodacy z Opolskiego byli bar-
dzo serdecznie witani przez ks. pry-
masa Hlonda i biskupa Kubinę, ro-
dowitych Górnolazaków.

Przybyła pięćdziesiątka była tyl-
ko drobna część tych osób, które
wybrały się na Kongres Eucharysty-
czny, albowiem ogólna liczba o-
sób, które chciały wziąć udział w
Kongresie ze Śląska Opolskiego,
wynosiła przeszło 7000 osób.
Władze niemieckie jednak nie
udzieliły im pozwoleń na wyjazd,
wywołując przez to oburzenie i
rozgoryczenie ludności. Szykany
były tak skandaliczne, że musiano
z tego powodu wnieść skargę do
prezesa Calondera. Skarga ta przy-
tacza szereg drastycznych przykła-
dów, jakie stosowali urzędnicy
prusey wobec Polaków, chcących
się udać do Częstochowy.

Marsz. Daszyński

zabiega o utworzenie stałej wle-
kzności w Sejmie.

Warszawa. — Marszałek Sej-
mu Daszyński wystosował do pre-
zesów klubów zaproszenie na ze-
branie na dzień 1 października r.b.
Tematem konferencji ma być pro-
gram prac budżetowych.
Z kół zbliżonych do marszałka
Daszyńskiego informują, że jak-
by intencją marszałka było ewen-
tualne wytworzenie w Sejmie sta-
łej większości dla zatwierdzenia
projektu rządowych i wniosków po-
sełskich. W razie niedojścia do
skutku podobnej większości, cha-
łozki o skonstruowanie większo-
ści t. zw. „od wypadku do wypad-
ku”.

W Sejmie zwracają uwagę, że za
proszenia na konferencję prezesów
p. marsz. Daszyński wysłał po
ostatniej rozmowie, jaką z nim od-
był p. premier Bartel po swoim w-
roczu z wywczasów.

JESZCZE JEDEN LOT PRZEZ ATLANTYK

Warszawa. — W Toruniu za-
wazuje się komitet, mający na ce-
lu zorganizowanie akcji budowy sa-
molotu transatlantyckiego. Na sa-
molocie tym w roku przyszłym dwaj
biloci 4-go pułku lotniczego w To-
runiu mają dokonać przelotu przez
Atlantyk do Ameryki.

Sprawa ta zainteresowała się
demiafistami pomorski i przedsta-
wicieli najważniejszych instytu-
cji finansowych i przemysłowych.

O POWRÓT WSCHODU DO KOŚCIOŁA KATOLICKIEGO

Warszawa. — „Osservatore Ro-
mano” z 14 b. m. ogłosił nową en-
cyklikę Ojca św. „Rerum Orienta-
tum” wydaną w dniu narodzin Naj-
większej Marii Panny. Encyklika
dotyczy rozpowszechnienia stu-
diów nad wschodnim chrześcijań-
stwem, w celu przygotowania po-
rotu ludów wschodnich do jedno-
ści z kościołem rzymsko - katolik-
m.

Ojciec św. stwierdza, że Zachód
nie zna dostatecznie warunków re-
ligijnych wschodu, i właśnie ta nie-
tajomość utrudnia powrót od-
czepieńców na łono kościoła ka-
tolickiego. Jest więc rzeczą naj-
bardziej pilną prowadzenie wykładow
wschodnie w seminarjach. Aby
zyskać wyszklone sily, zaleca
papież biskupom wysyłać księ-
dy do instytutu wschodniego w Rzy-
mie.

WYMIANA WIĘZNIÓW POLITYCZNYCH Z LITWA.

Wilno. Polski Czerwony Krzyż
trzymał zgodę władz litewskich
na wymianę więźniów politycznych
Polski. Terminu wymiany wię-
źniów jeszcze nie ustalono.

SKARZENIE KOMUNISTI ZBI- GLI DO ROSJI.

Wilno. — W nocy z 21 na 22 bm.
Głębokimi, komunisty, przewie-
żeni z Wilna na rozprawę, wyłama-
li kraty i ścianę więzienną i zbie-
li w kierunku Rosji sowieckiej. —
ciężko trzech głównych oskarżo-
nych. Rozprawa miała się rozpo-
cąć w dniu 21 b. m.

PANIE

mogą otrzymać zajęcie
przy sprzedaży aparatów
elektrycznych. Zgłoszenia
przejmuje biuro Elek-
tryczni w godzinach pracy.

Rokowania handlowe z Niemcami.

toczą się na szerokich podstawach.

Warszawa. — Rokowania pol-
sko - niemieckie toczą się na szer-
szych podstawach, przyczem obie
strony dążą do zawarcia pełnego
traktatu handlowego.

Pojęcie szerszych podstaw nale-
ży tłumaczyć, jako daleko idące ko-
sesje tak jednej, jak i drugiej
strony. To też pomysłowe zakończenie
rokowań jest zależne od tego, czy
delegacja niemiecka dostatecznie
uwzględni nasze postulaty zasadni-
cze, zwłaszcza w zakresie wywozu
produktów hodowlanych.

Jako kraj rolniczy, Polska nie
może zgodzić się na stałe uregło-
wanie stosunków gospodarczych z
Niemcami w rozumieniu gospodar-
czym, w którym nie byłaby zapo-
wiedzona dalsza możliwość rozwoju
w tym kierunku.

Należy żywić nadzieję, że Niem-
cy wreszcie odstąpią od zachowy-
wanej dotychczas rezerwy w tym
przedmiocie, co umożliwiłoby za-
warcie pełnego traktatu handlowe-
go między Polską i Niemcami.

Sensacyjne rewelacje o rozłamie w P. P. S.

Władze naczelne partii przeciw organizacji war-
szawskiej i p. Jaworskiemu.

Warszawa. — Ze źródła, którego
informacje zasługują na zaufanie,
otrzymał „Il. Kur. Codzienny” sen-
sacyjne rewelacje, dowodzące, że P.
P. S. grozi już w najbliższym czasie
jawnym rozłam na tle walki pomię-
dzy Centralnym Komitetem Wy-
konawczym P. P. S. a Okręgowym
Komitetem Robotniczym P. P. S. w
Warszawie, na którego czele stoi
poseł Rajmund Jaworowski.

Podłożem walki jest stanowisko
wobec rządu, Centralny Komitet
Wykonawczy posiada bowiem więk-
szą za opozycją przeciw rządowi,
podczas gdy działacze warszawscy
z p. Jaworskim występują przeciw-
niej opozycją.

Bezpośrednim powodem obecne-
go kryzysu jest uchwała C. K. W.,
wyznaczająca specjalną komisję,
czy też raczej komisarzy do kontroli
nad warszawskim Okręgowym
Komitetem Robotniczym. Równocześnie
Centralny Komitet Wykonawczy
przetęłwał akcją tych działaczy
warszawskich, którzy nie godzą
się z polityką p. Jaworskiego, pod-
dzielaną przez większość O. K. R.
Warszawa. Ta grupa zwoluje bez
wiedzy O. K. R. zebrania dzielnicowe
i stara się przemycić uchwały
o wotum nieufności dla delegatów
dzielnicowych do O. K. R. aby w
ten sposób opanować z czasem po-
wyższą instytucję.

W dniu 14 września b. r. poseł Ja-
worowski zwołał egzekutywę O. K. R.
Narada trwała dwa dni, a wzięli
w niej m. in. udział pp. Downar-
owicz, Szczyński, Szpotanski, po-
stanka Praussowa, Prauss, Glisz-
czyńska i in. W czasie dyskusji po-
stanowiono zwalczać popieraną
przez C. K. W. grupę malkonten-
tów, używając do rozbijania ich ze-
brań bojówek warszawskich P. P. S.
Równocześnie uchwalono wydanie
odezwy przeciw broszurce Minkie-
wicz, kolportowanej za wiedzą C.
K. W. P. P. S., a występującej prze-
ciw Jaworowskiemu i żądano, aby
C. K. W. potępiło te broszury. Pos.
Jaworowski wystąpił za bojkotem
zarządzeń C. K. W. Egzekutywa o-
świadczyła wreszcie, że O. K. R.
warszawski działa w myśl idei prze-
wodniej partii, a C. K. W. błądzi.
Wszystkie te wnioski przedłożono
17 bm. pełnemu O. K. R. warszaw-

skiemu, który je zatwierdził.

Przeciwnicy p. Jaworskiego ze-
brali się tymczasem w dniu 14 bm.
w mieszkaniu posła Zaremby na ul.
Polnej 66. Na posiedzeniu obecny
był p. Żuławski, Cynarski i inni.
Zdecydowano zwołać na dzień 23 b.
m. zebranie w dzielnicy środkowej
Warszawy i przełorsować na niej
uchwałę o wotum nieufności dla ko-
mitetu dzielnicowego, który bezpo-
średnio prowadzi pos. Jaworowski.
Zastanawiano się nad wnioskiem je-
dnego z uczestników zebrania p.
Chaupy, doradzającego użycie boj-
wek przeciw grupie Jaworowskie-
go. Pos. Żuławski zwałował ten pro-
pozycję, obawiając się jej skutków
i dowodząc dosłownie: „Jaworowski
nasyła bojówkę pijanych zbirów na
zebranie opozycji, ale to powoduje,
że wpływy jego słabną”.

Wobec tej groźnej sytuacji w par-
tii, wystąpił marszałek Sejmu Da-
szyński, który odbył szereg konfe-
rencji z pos. Barlickim, Kwapiń-
skim i Niedziałkowskim, doradzając
ustępliwość wobec Jaworowskie-
go i przestrzegając przed możliwo-
ścią jego sukcesów w łonie partii.
Intervencja marszałka Daszyńskie-
go została bez skutku, wskutek
kontrakcji posłów Żuławskiego, Za-
remby i Szczerkowskiego.

Przeciwnicy Jaworowskiego po-
stanowili za wszelką cenę usunąć
z partii i wyznaczyć posia Żuław-
skiego do kontroli O. K. R. Posie-
dzenie C. K. W. ma się odbyć dzia-
lnie jutro.

Opozycja przeciw Jaworowskiemu
wydobywa z arsenału wszelkie
gatunki broni. Zwalcza Jaworow-
skiego m. in. zarzutem, że rzekomo
przezeń protegowana urzędniczka
O. K. R. p. Handelsman vel Targosz
ska popełniła nadużycia w wydziale
kobiectym O. K. R., przywłaszczając
sobie 3.000 zł. Kucie broni z
tej sprawy i oskarżenie Jaworow-
skiego, iż bagatelizuje kontrolę je-
szcze bardziej Jaworowskiego i jego
zwolenników.

O ewentualnym rozłamie partii
zadecyduje teraz stanowisko, jakie
O. K. R. warszawski zajmie wobec
przyszłej misji kontrolnej p. Żu-
ławskiego.

oddziałów cywilnych, które biorą
udział w manewrach Reichswehry.

5-ciu robotników zabiti piorun w Zawierciu.

Zawiercie. Cafe Zawiercie zostało
do głębi poruszone strasznym wy-
padkiem, jaki miał miejsce podczas
szalejącej w czwartek w całej okoli-
czności burzy.

Około godziny 5 popołudniu nad
Zawiercie nadciągnęły gęste, czarne
chmury.

Zaczął padać ulewny deszcz.
Raz po raz błyskawice oświetla-
ły cały horyzont. Kto żył chronił
się, gdzie mógł.

W pewnej chwili uderzył piorun
w nowobudujący się dom Wilka
przy ulicy Paderewskiego.

Ludzie pracujący na tej budowl
schronili się pod jedną ze ścian te-
go domu.

W tę właśnie ścianę uderzył grom
zwalil kilkadziesiąt cegieł, a nastę-
pnie przeszedł wzdłuż po ścianie
i ugodził w stojącą tam grupę ro-
botników.

Skutki były ciężkie.
Rażeni piorunem padli trupem
na miejscu. Michał Szczygieł, mie-
szkaniec kolonii Klimontów, Wi-
wian i Franciszek Kosowcy, Jan

T. Tyflewski

strzelec fortepianów i pianina
oraz reperuje takowe
ul. Wilsona (d. Waly Prawe 14)
tamże fortepian do egzycytowania

Cień i Aleksander Musiał, wszys-
cy mieszkańcy Pilicy.

Pozatem zostali porażeni dwaj
inni robotnicy, którzy jednak dzie-
ki natychmiastowej pomocy zostali
doprowadzeni do przytomności.

Straszny ten wypadek wywołał
w całym Zawierciu nader przygne-
biające wrażenie.

Przez kilka godzin obok miejsca
wypadku gromadziły się tysiące lu-
dzi.

Uprzątnięciem zwłok zajął się
magistrat; ciała zostały przewie-
zione do kostnicy przy kościele.

Pogrzeb nieszczęśliwych ofiar
odbył się w piątek popołudniu.

„Bagno socjalistyczne”

Pod tym tytułem ubiegłego tygo-
dnia umieścił artykuł w „Gońcu Cze-
stochowskim” p. Paweł Langier, na-
uczyciel z Foraja.

Pan Langier nie docenił tego, że
tam gdzie te bagno, tam najwięcej
było polskości; tam najwięcej cier-
piała z powodu niewoli polska du-
sza; tam najwięcej było życia i naj-
więcej śmierci, a to wszystko o wol-
ność dla wszystkich. Temu nikt nie
śmie zaprzeczyć, na to mamy nie-
zbite fakty, że socjaliści najwięcej
ponieśli ofiar, największym stali się
tułaczem tego świata, w walce o wol-
ność dla Polski, o wolność dla tego
ludu w pocie czoła pracującego, któ-
ry najwięcej, zdaniem Słowackiego,
z mógł korzystać, o wolność dla ka-
żdego, którzyby miał chociaż tyle co
p. Langier pojęcia, Polaka.

A czyniąc z siebie te ofiary, szli
w imię testamentu tego największe-

go z poetów świata, Juliusza Słow-
ackiego, który już na łożu śmierci
wołał do ludu uciskanego:

„Lecz zaklinam — niech żywi nie
tracą nadziei
„I przed narodem niosąc oświaty
kaganiec;
„A kiedy trzeba na śmierć idą,
po kolei,
„Jak kamienie przez Boga
rzucane na szaniec!”

Teraz w wolnej Polsce, wolny jest
polski naród. Każdy, czy to wieś-
niak czy robotnik zakasał rękawy i
z pogodą ducha przystąpił do
pracy, mając na uwadze ewolucję
wszystkiego co polskie. Ten spokój,
jaki winien zachować każdy obywa-
tel wolnej Ojczyzny, p. Langier na-
zwał wyschnięciem bagna socjali-
stycznego, a na gruzach tych bagien
socjalistycznych, zdaniem jego, sta-
wał Raków religijny, budujący na-
wet ze swoich składek największą
świętynię po Katedrze częstochow-
skiej w Polsce, nie wiedząc o tem,
że te składowki na kosiół w Rakowie,
płacił robotnik rakowski od samego
istnienia rutki, a zatem więc jeszcze
w czasie niewyschniętych bagien so-
cjalistycznych, to jest płacił je na-

Tabela wygranych

Loterji Państwowej

W trzynastym dniu ciągnięcia 5-jej
klasy 17-iej polskiej państwowej lo-
terji klasowej, wygrane padły na
numery następujące:
15.000 zł. Nr. 53253.
10.000 zł. Nr. 74132.
5.000 zł. Nr. 154899.
Po 3.000 zł. Nr. 6794 9589 15568
21994 64568 110731 117983.
Po 2.000 zł. Nr. 12611 69740
104353 137184.
Po 1.000 zł. Nr. 3382 9313 14684
18392 27267 30574 39318 61737
68724 80937 98972 129950 139207
142836 153324.
Po 600 zł. Nr. 235 19141 37672
66023 70471 71471 72054 73657
76516 80701 81458 90582 94262
100287 108628 110508 110879
124268 128936 129456 134272
135039 137847 149972.

WSPÓLNIK Baczność Zduni

z kapitałem potrzebny do ko-
rzystnego interesu. Oferty
w Sklepie „Gońca” sub „Nowości”
2201

Nowozarejestrowany Statut za Nr 486.
Związek Zawodowy Pracow-
ników Metalowych w Czę-
stochowie poszukuje
Zdolnego Kierownika
Pierwszeństwo z fachu Metalowego.
Zgłaszać się z podaniem warunków
osobiste lub oferty w godzinach od
5 do 7 po poł. Narutowicza 43, w
Częstochowie, oprócz świąt i środy.
3209

WAŻNE ZEBRANIE

uprasza się obowiązkowo przybyć
K. Bezgothausen
starszy cechu.

LISIENIEC

PLACÓD do sprzedania na spłaty
miesięczne. Widomości tamże u
322 D. SOSNOWSKIEJ.

ZEBRANIE

Cechu Szewców
Mistrzów cechowych i niececho-
wych odbędzie się w poniedziałek,
dnia 24 b. m. o godzinie 17
i pół w Tow. Rzemieślniczym przy
ul. Najświę. Panny Marii Nr. 9.
Sprawy bardzo ważne. Na któ-
rego zaprasza Zarząd.

Dnia 23 września o godzinie
10-iej rano w paraf. Św. Zy-
gmunta odbędzie się

ZEBRANIE

Cechu Mularskiego
na które zaprasza
2190 ZARZĄD.

Szkoła Tańców Bal. Parnasowa

1-sza ALEJA 9. TELEFON Nr 3-27.
Kurs II tańców modnych rozpocznie się dn. 24 września o g.
7 wiecz. Zapis i informacje codziennie od god. 6 — 9 wiecz.
* Lekcje praktyczne w niedziele o godzinie 7-iej wieczorem. *

Wytwórnia Pojazdów i Karoserji
Władysław Müller
CZĘSTOCHOWA
ul. Międziana Nr. 25

Specjalność:
budowa karoserji osobowych autowozów i ciężarowych. Budowa na ręb pojaz-
dów konnych. Lakierowanie i wmontaż wykonanie samochodów i ekwipaty.

NADZWYCZAJNE OGÓLNE ZEBRANIE

Członków Stow. Kupców Polskich w Częstochowie
Izbie Deleatów Sekcji Kolonjalno-Handlowej i Oddziałów odbędzie się
dnia 7 października 1928 roku z następującym programem: 1) godz. 9 rano
zbiórka w lokalu Stowarzyszenia, ul. Kopernika (dawnej Zelazna) Nr. 11; 2)
godz. 10 Nabożeństwo w Katedrze; 3) godz. 10.45 w pierwszym, a g. 11.45
w drugim terminie Zebranie w lokalu Szkoły Handlowej, ul. Handlowa b) referaty, c)
wybór kandydatów do Izby Przemysłow. Handlowej i Izby zastępcy; d) wolne
wnioski, e) zakończenie zebrania. Oddziałowa zaproszenia do Członków
zamieszkałych w Częstochowie rozsyłane nie będą. ZARZĄD.

wet w tak krytycznym dla niego czasie, kiedy trudno mu było znaleźć jakiś moment ukojenia, trudno mu było swobodnie iść do tej swojej świątyni, aby uzyskać spokój ducha.

Marjusz Radke.

Przyp. Red. — Do powyższych wywodów, które bardzo mile należy powitać, musimy jednakże dorzucić zapytania, dlaczego w pochodach narodowych i religijnych nie widzimy organizacji P. P. S., która manifestuje uroczystości jedynie w dniu 1 Maja a nie bierze udziału w pocho-

dzie ogólnonarodowym 3-go Maja, kiedy się łączą wszystkie oddziały społeczeństwa polskiego. Może nam to wyjaśni p. Marjusz Radke, czyniąc zadanie ogólnemu zainteresowaniu w tej doniosłej dla naszego społeczeństwa sprawie.

Z DNIA.

Dzisiaj ostatni dzień kwesty. Zwiel na wszystkie strony: „Nie szczędźcie grosza własnego Dla kraju powietrznej obrony”.

Potrzebna silna nam flota. Co sily wrogiw w proch zetrze: Nietylko kraj nasz obroni. Lecz i to „wolne” powietrze.

Ac.

„Tydzień Dziecka” w Częstochowie

Zabawy dla dzieci szkół powszechnych. Odczyty i pogadanki w szkołach. — Pochód przez miasto z transparentami.

Program uroczystości „Tygodnia Dziecka”, obowiązujący w szkołach powszechnych na terenie miasta Częstochowy, ustalony został jak następuje:

Dnia 24 b. m. (poniedziałek) dzieci zwolnione będą od nauki i urzędzone dla nich zabawy na świeżym powietrzu. Zabawy odbędą się: 1) w parku 3-go Maja, szkoły nr. 1, nr. 14 od godz. 10 do 12 w południe szkoły nr. 2, nr. 3 od godz. 12 do 2 po poł., szkoły nr. 4, nr. 16 od godz. 2 do 4 po poł. 2) Boisko na Zawodzie: szkoła nr. 10 od godz. 10 do 12 w południe, 3) plac przed Katedrą: szkoły nr. 5, nr. 6 od godz. 10 do 12 w poł., szkoły nr. 7, nr. 9 od godz. 12 do 2 po poł., szkoła nr. 11 od godz. 2 do 4 po poł. 4) w łasku na Brzezinach: szkoły nr. 3, nr. 17, nr. 21 od godz. 10 do 12 w południe, 5) w parku na Rakowie: szkoły nr. 19, nr. 20 od godz. 10 do 12 w południe. Na powyższych placach podczas zabawy dzieci w miarę możliwości będą grać zaproszone orkiestry.

Cały tydzień od 25 do 29 września poświęcony będzie w szkołach powszechnych dziecku w pierwszych latach jego życia. wychowaniu fizycznemu, umysłowemu, moralnemu, dziecku pracującemu i kształcącemu się zawodowo i „Matce”.

Należy spopularyzować myśl urzędzenia przez każde z dzieci niepodziękowań dla jego matki. Powinno się organizować na powyższy temat odczyty, prelekcje, akademie itp.

Dnia 30 września pochód wszystkich dzieci szkolnych przez miasto z transparentami i chorągiewkami. Zbiórka dzieci na placu przed Katedrą od godz. 2-giej po poł. Wyjazd pochodu o godz. 3-iej po południu z udziałem kilku orkiestr.

Skład Miejskiego Komitetu „Tygodnia Dziecka” w Częstochowie: Przewodniczący Prezydent R. Jarmutowicz, członkowie Komitetu: Ks. Prałat Wroblewski, dyr. W. Płodowski, insp. szkolny R. Bien, dr. Parnowski, J. Srodecki, Panie: Szarnowska, J. Rowka, Różkowska, dr. Fröhaufova, dr. A. Castellati, M. Staszewska, Klepacka, Dobrzyńska, Starke.

W razie niepogody uroczystości „Tygodnia Dziecka” odbędą się w lokalach szkolnych (wieczera, odpowiednio pogadanki i zabawy).

— Z teatru „Rozmaitości”.

W sobotę o godz. 8-iej i pół wiecz. po raz drugi piękna sztuka ludowa ze śpiewami i tańcami w 5-ciu obrazach Galasiewicza i Mellerowej: „Chata za wsią” (muz. Nowicki Kraszewskiego) z muzyką Nowickiego.

W niedzielę dwa przedstawienia: o godz. 4-iej po poł. po cenach znizonych (od 1 do 2 zł. 20 gr.) ostatni raz arcywesoła farsa w 3-ach aktach Hennequina i Vebera: „Pani Prezesowa”; o godz. 8-iej i pół w. — po raz trzeci sztuka ludowa „Chata za wsią”.

W poniedziałek o godz. 8-iej i pół wiecz. po raz ostatni sztuka ludowa: „Chata za wsią”.

— Zebranie Koła kolejowego L. O. P. P.

Dziś, w niedzielę, o godz. 10 rano w sali szkolenia na dworcu stacji Częstochowa odbędą się ogólne roczne zebranie członków Koła kolejowego nr. 29 Ligi Obrony Powietrznej i Przeciwdziaławej. Zebranie to poprzedzone będzie odczytem z przewodczym odczyt wygłosi delegat Komitetu Dyrekcyjnego.

— Zabawa taneczna miejskich pracowników drogowych.

Brzygada budowy mostów i dróg przy Magistracie m. Częstochowy urządza w dzisiejszą sobotę w sali Straży zabawę taneczną z wielce urozmaiconym programem.

Dochód na zredukowanych pracownikach miejskich i połowa na L. O. P. P. Tańce pod kier. baletmistrza z Warszawy.

— Strzeleckie zawody marszowe i nagrody.

Związek Strzelecki, Zarząd Obwodu Częstochowa, komunikuje nam, że czwarte doroczne zawody marszowe Obwodu Częstochowa odbędą się dnia 30 września r. b. Na marsz ten ofiarowali dotychczas następujące nagrody: 15 metr. płócianka — fabry. Częstochowska, 1 sep. (figura) — p. Jan Rygiel, 1 figura — „Rampol”, 1 zegarek srebrny „Omega”, — dr. Mikulski, 1 zegarek metalowy — p. M. Kasprzycki, zł. 20 (dwadzieścia) — Officer Instr., radio 3-lampowe — firma „Promień”, zegarek z podobizną Marsz. Piłsudskiego — dr. Biluchowski, zł. 50 (pięćdziesiąt) — dyr. Stahless, zegarek metalowy — Stow. „Jedność”, zegarek metalowy — firma B. Glic-

ner, 20 szt. biletów wejściowych — Kino „Odeon”, 4 szt. biletów wejściowych — Kino „Nowości”, 2 pary rekawik boks. i 4 żetony — Miejski Kom. P. W. i W. F., zł. 25 (dwadzieścia pięć) — dyr. Trelzalf.

Związek Strzelecki przeto dla siebie składanie nagród w firmie „Promień” (II Aleja) lub u p. Glicnera (II Aleja 42).

— Druga wiosna.

Ze wszystkich stron kraju dochodzą nas wieści o powtórnie kwitnieciu drzew. Na plantach w Krakowie zakwitły kasztany, na prowincji w wielu sadach wiśnie i czereśnie okryły się białym kwieciem. W Częstochowie na ul. Piłsudskiego bardzo ładnie kwitną kasztany. Na drodze do Żarek w pow. Zawierciańskim zakwitły drzewka jarzębiny, równocześnie okryte całe pękami czerwonych owoców. Połączenie kwiecia i jagód na jednym drzewie czyni nader wdzięczny i niezwykły obraz. Lud wiejski komentuje różnicę tej i girszki natury. Niektórzy spodziewają się ostrej, wczesniej zimy, inni przeciwnie, długiej, pięknej jesieni, a znajdujący się nawet i tacy optymiści, którzy spodziewają się na Boże Narodzenie zbierać ze swych sadów świeże wiśnie i czereśnie.

Kto nie chce dwa razy płacić niech przecho-wuje starannie wszelkie pokwitowania podatkowe.

Do Redakcji naszego pisma zgłosił się Mikiewicz Łukasz, zamieszkały przy ul. św. Rocha 67, który przedstawił nam dwa kwity z uiszczenia podatku drogowego. Jeden kwit opiewa na rok 1925, 26 i 27 w ogólnej sumie 4 zł. 66 gr. Drugi kwit, podpisany przez tego samego sekwestratora, poświadczając odbiór podatku drogowego za rok 1926 w sumie 2 zł 38 gr. A więc jeden i ten sam sekwestrator ściągą podatek drogowy raz za trzy lata łącznie, to znów za każdy rok z osobna.

Ta buchalterja podwójnego ściągania podatku daje smutne świadectwo o systemie prowadzenia magistrackich ksiąg podatkowych. — Godne uwagi i naśladowania. Komitet Floty Narodowej komunikuje nam: Urzędnicy Banku Gospodarstwa Krajowego w Warszawie obłożyli się podatkiem miesięcznym w wysokości 1 złotego na

rzecz Komitetu Floty Narodowej, t. j. na budowę morskiej floty.

Zwiny nadzieje, że uznając znaczenie akcji Komitetu, pójdą za tym pięknym i godnym naśladowania przykładem urzędnicy innych banków oraz zresztę poszczególnych ministrów.

— Z klubu „Victoria”.

Wielkie wycięgi kolarskie między miastowe oraz zamknięcie sezonu kolarskiego postanowiono urządzić nieodwołalnie w dniu 7 października br. Wycięgi kolarskie odbędą się na własnym torze przy ul. Dąbrowskiego 15.

— „Podróż po Warszawie” w teatrze „Ludowym”.

Dziś, w niedzielę, o godzinie 7-iej wieczorem w teatrze Ludowym zespół amatorski przy chorze katedrałnym im. św. Cecylii wykona strzałkę Feliksa Schobera p.t. „Podróż po Warszawie”. W przedstawieniu bierze udział 30 osób. Dochód przeznaczony na Katedrę.

Spodziewać się należy, że zbliżony cel przedstawiania zachęci publiczność do licznego przybycia. — Ciekawe widowiska w piłąkę nożną.

Dziś, w niedzielę, o godz. 4-iej po poł. odbędą się interesujące zawody na boisku miejskim na Zawodzie, między mistrzem kl. „B” Okręgu Krakowskiego R. K. S. „Legia” — a miejscowym R. K. S. „Skra”.

Zawody powyższe będą powszechną ciekawością i ściągają niewątpliwie całą miejscową publiczność sportową, aby zobaczyć ambitnie grającą drużynę robotniczą, występującą po raz pierwszy w Częstochowie.

Z Sądu Okręgowego

Kontroler Funduszu Bezrobocia w Częstochowie i kaszany za przywłaszczenie sobie składki ubezpieczeniowych.

W ub. piątek piotrkowski Sąd Okręgowy na sesji wyjazdowej w Częstochowie rozpatrzył sprawę B. kontrolera Obw. Zarządu Funduszu Bezrobocia w Częstochowie, Mariana Kaźmierczaka, lat 37, zam. dawniej w Rakowie, obecnie we wsi Osiny, oskarżonego o nadużycia pieniężne.

Koźprawie przewodniczył sędzia Prażmowski z Piotrkowa, jako wotanci zasiadali sędziowie Keller i Gruszczyński, protokol prowadził sekretarz Rudke z Piotrkowa. Oskarżał prok. Bogucki.

Odczytany akt oskarżenia głosił, że Kaźmierczak, będąc kontrolerem Funduszu Bezrobocia, miał za za-

KRONIKA

Dziś — Lina m., Tekli p. Jutro — RMP, od wyk. niew. Wschód słońca o g. 5.50. Zachód — o godz. 17.41. Kalendarz historyczny. Śmierć chętna Karola Chodkiewicza w Chocimiu 1622 r.

— Powiększenie kaplicy M. B. Częstochowskiej na Jasnej Górze. Jasna Góra przebudowuje się ciągle. Oto po wystawieniu wspólnie spowiednicy, której użyteczność wykazała się dobitnie podczas ostatniego Kongresu Eucharystycznego w Częstochowie, gdy około pół miliona ludu korzystało w niej ze Stołu Pańskiego — przystąpiono obecnie do powiększenia i przebudowania kaplicy Matki Boskiej Częstochowskiej.

Usunięciem zostanie czworoboczny wirydarz-ganek z Drogi Krzyżową i wielonmym będzie do całosci. Wskutek tego kaplica się przedłuży o kilkanaście metrów zyskując na perspektywie i obszarze.

Powiększenie i renowacja wnętrza cudownego przybytku Jasnej Góry jest dalszym etapem prac nie strudzonego w tej pracy historycznej obecnego generalnego przełożonego Księży Paulinów, o Piotra Markiewiczza.

— Uroczystość kościelna w Kruszyńcu.

Dnia 3 października, jako w dzień św. Teresy, nastąpi wstawienie do bocznego ołtarza obrazu św. Teresy, pedzła znanego artysty-malarza Franciszka Jędrzejczyka, w kościele parafjalnym w Kruszyńcu. Ceremonii poświęcenia obrazu dokona miejscowy proboszcz ks. prałat Mettler.

— Poświęcenie organów w Konopiskach.

Dziś, w niedzielę, o godz. 4-iej po poł. po niesporach w parafjalnym kościele w Konopiskach odbędą się piękna uroczystość poświęcenia nowych organów, wstawionych do świątyni przez p. Porosa, przedstawiciela firmy Rygiel.

Na uroczystość poświęcenia organów przybędą liczni goście zamiejscowi.

— Dzień 10 listopada — świętem szkolnym.

Pragnąc, aby młodzież szkolna upamiętniała sobie dziesiątą rocznicę odzyskania niepodległości, przy padająca w niedzielę, dn. 11 listopada r. b., p. minister oświecenia twolnił ją od lekcji szkolnych na sobotę, dn. 10 listopada, przeznaczając ten dzień na uczczenie rocznicy niepodległości w sposób, do wolnie przez młodzież wybrany.

— Zebranie - raut Komitetu Wykonawczego Kongresu Eucharystycznego.

Dziś, w niedzielę, o godz. 8-iej wiecz. w prywatnych apartamentach J. E. ks. Biskupa dr. T. Kubiny (III Aleja 54) odbędą się zebranie - raut, na które zaproszeni zostali m. in. członkowie Komitetu Wykonawczego Kongresu Eucharystycznego.

— Wycieczka rzemieślników częstochowskich na Śląsk.

Wycieczka rzemieślników, zorga nizowana przez Zarząd Okr. Tow. Rzem. w Częstochowie, wyjeżdża koleją do Katowic dziś, w niedzielę, o godz. 7-ej m. 45 r. Wycieczka zwiedzi w Katowicach wystawę „wnętrza domowego” oraz zapozna się z przemysłem śląskim.

— Wycieczka Stow. Kupców Polskich na wystawę w Katowicach.

domu” i „Technika na usługach gospodarstwa domowego” w Katowicach. Zapisy przyjmuje prezes J. Cholewicki (II Aleja nr. 23) od godz. 10 rano do 7-iej wieczorem lub też Sekretariat Stow. Kupców Polskich ul. Kopernika 11 (dawniej Zelazna). Koszta przejazdu z zwiedzeniem wystawy obliczone zostały na 9 zł. 80 gr., bez kosztów utrzymania.

Zakończanie „Tygodnia L. O. P. P.”

Corso udekorowanych pojazdów koncert I kwesty.

W dzisiejszą niedzielę odbędzie się zakończenie dorocznego „Tygodnia L. O. P. P.”, który tak wspólnie zainicjowany był w ub. niedzielę poświęceniem lotniska na Ku celinie i brawurowymi wylotami licznych aeroplanów.

Program zakończenia „Tygodnia Lotniczego” w dzisiejszą niedzielę jest następujący: o godz. 3-iej po poł. corso wszelkiego rodzaju udekorowanych pojazdów w Alejach, poczem na placu magistrackim wręczenie ofiarowanych przez Komitet L. O. P. P. nagród za najpiękniejsze lub najoryginalniejsze udekorowane pojazdy, o godz. 5-iej po poł. koncert orkiestry fabryki „Częstochowianki” w parku Staszycza.

Projektowany pokaz walki lotniczo - gazowej w parku został odwołany, z powodu trudności technicznych.

W ciągu całego dnia i podczas po wyższych imprez rozrywkowych od bywać się będzie kwesta i sprzedaż znaczka na L. O. P. P. Społeczeństwo częstochowskie jeszcze raz za dokumentuje dziś swoją znaną ofiarność i nie poskapi datków na poparcie tak użytecznej instytucji, jaką jest Liga Obrony Powietrznej i Przeciwdziaławej.

— Jubileusz 50-lecia Piotrkowskiej Straży Pożarnej.

W dniu 23 września r. b. miasto Piotrków obchodzić będzie 50-letni jubileusz Ochotniczej Straży Pożarnej, połączony z licznym zjazdem okolicznych Straży ogniowych.

— Z Banku Ludowego.

Dyrektorem Banku Ludowego w Częstochowie został p. Antoni Januszewski, znany w naszym mieście obywatel i radny miejski, b. ko misarz rządowej akcji opieki nad uchodźcami.

— Odczyt senatora Gaszyńskiego w Częstochowie.

Dziś, w niedzielę, o godz. 1 w południe w sali kino - teatru „Odeon”, senator Bezpartyjnego Bloku Współpracy z Rządem, Stanisław Gaszyński wygłosi odczyt na temat „Konieczność utrzymania w należytym przygotowaniu naszej sily zbrojnej w rezerwie”. Bilety wejścia od 1 zł. do 1.50. Dochód przeznaczają się na cele kulturalno-oswiatowe stowarzyszenia Rezerwistów i byłych wojskowych Oddział w Częstochowie.

Teatr „ODEON” Od soboty 22-go września 2 dni następnym. WIELKI SENSACYJNY SZLAGIER SEZONU! CZERWONY BIEŚ. Dramat w 10-ciu wielkich aktach. s. cyła emigracji rosyjskiej i szpiegowskiej akcji agentów sowieckich zagranicą z generałami agentów sowieckich. 7 kęlniczka i 12 dyplomata kuwaczem! Z kieszonkami i portfelami. W rolach głównych: czarnogóra-uroczą królową piękności SUZY VERNON oraz słynny tragik MICHAŁ SOHNEN. NAD PROGRAMEM, OSTATNIE AKTUALNOŚCI FRAGMENTY Z UROCZYSTOŚCI OTWARCIE LOTNISKA w Częstochowie. 7-9 września. Zdjęcie wst. „Odeonu”. w Częstochowie 16 września Zdjęcie wst. „Odeonu”. Pobyt MARSZAŁKA PIŁSUDSKIEGO w Rumowcu. PODPISANIE PAKTU KELLOGA w Paryżu. W początkach „FOTOPLASTYKON” w którym dziś WYCIECZKA PO AMERYCĘ 50 widowok. Objeżdżenie 50 gromad, dla dzieci polowe. Uwaga: Osoba, kupująca bilet do fotoplastykonu korzystz z biletu znizkowego na przedstawienie kinemat. Szczęśliw! w klasach I programach. Czas mijasz zwi-ł. Ostatni wstaz o godz. 9 m. 15 wstaz.

PIANINA. wezczęświatowo zananej. NAJWIĘKSZEJ FABRYKI FRANCUSKIEJ. HERMAN I GROSSMAN. Warszawa, Maszowiecka Nr. 16. RATA 18 MIESIĘCZNE.

Żyto Poznańskie do siewu: „Petkus” I odsiew uznany wagi holenderskiej 131 funtów. „PETKUS” II odsiew wagi holenderskiej 126. „Petkus” zwyciężył dworski „Rogalińskie” I uznany Żyto „Rogalińskie” wydatło około 20 korcy z morgi. Poleca ze swych magazynów LEON PILTZ przy mlynie parowym B-ci Piltz w Częstochowie ul. Krakowska 55, tel. 39 (w podwórzu). 3243

danie sprawdzać w zaktualizacji pracy...
 52 gr., w ciągu r. 1927 zaś — 179 zł. 60 gr., w ogóle w ciągu r. 1926 i 1927 przyjmował bądź żądał od wie lu zakładów pracy i firm składki, wydając pokwitowania, tak, iż ogółem zainkasował 1398 zł. 38 gr. i pieniędzy tych nie wpłacił do Funduszu Bezrobocia. — Osk. Każmierczak przyniósł się do przywłaszczenia tej sumy.

Sąd po zbadaniu świadków, którymi byli poszkodowani, oraz po wysłuchaniu przemówień stron ogłosił wyrok, komu którego osk. Każmierczak skazany został na 1 rok więzienia, przyczem na zasadzie amnestji kara ta zmniejszona została do połowy.

— Bezpieczeństwo dla ruchu samochodów.

Minister spraw wewnętrznych wydał polecenie c.ś wojewodów...
 Za manieństwociągani będą do odpowiedzialności rodzice. W razie nieustalenia winowajców, kary ponosić będzie solidarnie cała wieś.

Na naszym terenie zdarzają się częste wypadki karygodnych figliów, płatane szoferom przez wyrostków. Zwracając więc uwagę rodzice na swych niesfornych chłopców, gdyż w razie wypadku będziecie grubo od powiedzialni.

„Curiosum” podatkowe

Wielka kampania biurokratyczna w celu wyegzekwowania i gresza. Otrzymałmyś ciekawy dokument wezwania zarządu obwodowego Funduszu Bezrobocia, wystosowany do p. Piotra Dębskiego, właściciela fabryki cukierków, który nie uścił we właściwym terminie opłaty za robotników wynoszącej dosłownie 1 grosz. Z tego powodu do sumy 0,01 zł. dołączone zostały odsetki karne w wysokości 91 groszy, razem 92 grosze.

Wezwania to doręczone „opornemu” płatnikowi w dniu 30 sierpnia w kilka dni później zostało przesłane do Wydziału sekwestracyjnego Magistratu, skąd nadeszło ponowne wezwanie płatnicze zniszczenia na rzecz Funduszu Bezrobocia 92 gr. porta 45 i kosztów wezwania 50 gr. Razem 1 zł. 87 gr.

A więc z nieuczynionego w terminie, wskutek zwykłego przeoczenia 1 grosza urosła już suma 1 zł. 87 gr. Ale to jeszcze nie wszystko, gdyż o ile płatnik nie pójdzie za uregulowaniem podatku do tego koszt ta egzekucji, a możliwe odbędzie się i licytacja maszyn fabrycznych.

Wszystkie te rygory administracyjne przedsięwzięte zostały w imię wyegzekwowania na rzecz skarbu sumy 1 grosza.

Zapytujemy zdumieni, czy przy takim systemie podatkowym może sprawnie funkcjonować nasza machina państwowa, skoro urzędnicy i całe dekarstere zajęte są tak błaheimi drobiazgiami natury biurokratycznej. Ileż kosztuje stracony czas urzędników, wypisujących podobne wezwania, ile kosztują druk użyte na wezwania, a wreszcie czyż doręczyciele wezwania nie zdraż więcej niż za 1 grosz zółwek przy odnoszeniu do domu nakazów płatniczych?

Uważamy, że ten błędny system trwania daremnie czasu i niepotrzebnego szycowania płatników powinien być gruntownie zmo dyfikowany.

— Rejestry przestępstw.

W przyszłym tygodniu odbędzie się w minist. sprawiedliwości posiedzenie w sprawie przygotowywanej ustawy o zamywaniu winy. Ustawy tego rodzaju istnieją w niektórych krajach zagranicznych.

Instota ustawy polega na kompletnym zapomnieniu o przestępcstwie i wykreśleniu z rejestrów karnych nazwiska osoby, która następnie przez czas dłuższy, lat 20 lub 25, nie popełni przestępstwa, karanego na podstawie kodeksu karnego.

Dotychczas nie zdecydowano, czy w razie zmywania winy, rejestr kar-

ny będzie udzielał poufnej informacji władzom, przedzwyszym bezp ieczeństwa, czy też nawet tym władzom będzie odmawiał udzielenia wiadomości co do wykresłonego przestępstwa.

— Berbersy należy niszczyć.

Rozporządzeniem ministra rolnictwa ustanowiony został obowiązek zniszczenia berbersy zwyczajnego do dnia 1 maja 1929 r. Rozporządzenie to wydane zostało na podstawie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o zwalczaniu chorób roślin oraz tepieniu chwastów i szkodliwych roślin.

Obowiązek zniszczenia berbersy zwyczajnego należy do osób, u użytkujących grunty porośłe tym berbersem lub osoby, zarządzające takimi gruntami. Zachowywać być może berbersy zwyczajny jedynie w ogrodach botanicznych oraz wewnątrz lasów w odległości conajmniej 200 m. od brzegu lasu.

Za znaleziony na gruntach prywatnych po 1 maja 1929 berbersy zwyczajny karani będą użytkownicy tych gruntów.

— Znakiści pocztowe.

Ministerjum poczt i telegrafów wszczęło ostatnio energiczną akcję dla zwalczania sprzedaży znaczek pocztowych po cenach wyższych, niż nominalne. Dla zachęcenia sprzedawców znaczków wydaje ministerjum specjalne koncesje, przyznające im za sprzedaż 2 proc. rabat.

Z kino-teatru.

Teatr „Odeon” wyświetla potężny film p. t. „Czerwony bies”. Jest to grupa przejmującej dramaty z życia emigracji rosyjskiej na tłałaczce i szpiegowskiej akcji sowieckiej zagranicą. Uwidoczniony został smutny los nędzy i poniżenia arystokracji rosyjskiej, przesładowanej za pomocą bestialskich metod przez agentów bolszewickich. Obraz wywiera mocne wrażenie, a niektóre sceny są wręcz odrażające. W rolach głównych Suzy Vernon i Michał Bohnen. Nad program zdjęcia z uroczystości Kongresu Eucharystycznego i otwarcia lotniska w Częstochowie.

Teatr „Nowości” demonstruje fra pujący dramat p. t. „Synowie pustyni”. Interesująca fabuła dramatycznej opowieści zaczerpnięta została z życia Legii cudzoziemskiej w Afryce. Na gorących piaskach Sahary, wśród wielkiego zbiorowiska różnego rodzaju przestępców z całego świata, stacjonujący kadry Legii, rozgrywa się dramat miłości i występków. W rolach głównych Ewelyn Brent i William Powell.

Kino-teatr „Nowy” wystawia wielki i sensacyjny film amerykański p. t. „Don Meik” czyli „Piraci pustyni”. Jest to wzruszający dramat miłości i bohaterstwa, które świecą tryumf w epilogu. Rzecz dzieje się w Kalifornji, żywa akcja zaś ukazuje szalone walki z bandą awanturników. Bohaterem filmu jest słynny Fred Thomson istotnie godny podziwu. — Nad program farsa.

Kino „Uciecha” demonstruje kolosalny film dwuserowyj w jednym programie p. t. „Piekielny karnawał”. W dramacie tym zawarte są przerażające przygody sensacyjne słynnego Harry Peela w walce ze zbrodniczym „elektrycznym człowiekiem”, który zabija samem dotknięciem. Obraz wywołuje wielką emocję i budzi dreszcz grozy.

— Nocne dyżury aptek.

W nocy z dnia 23 na 23 b mies. dyżurnia następujące apteki: p. Kozerskiego — II-ga Aleja 26, p. Pienkowskiego i Reterskiego — ulica Krakowska 38 oraz p. — w rano dnia 23-go b m. od godziny 9-jej rano do godz. 7-jej wieczorem otwarte będą apteki: p. Kozerskiego — II-ga Aleja 26, p. Bujakowskiego, Kościuszki 37 oraz Pienkowskiego i Reterskiego — Krakowska 38.

W nocy z dnia 23 na 24 biez. mies. dyżurnia następujące apteki: p. Szostakiewicza — Nowy Rynek 6 oraz p. Włosńskiego — ul. Kordeckiego 27.

— Zebrał, symulant i złodziej w jednej osobie.

Funkcjonariusz policji przy ul. Strażackiej obok domu nr. 12 zauważył nieznanego osobnika, udającego ulomnego, a siedzącego pod płotem i uprawiającego zbranie. Jak się okazało, mężczyzna ten był zupełnie zdrow. Po sprowadzeniu do Podkomisarjatu osobnik ten podawał różne nazwiska, w końcu

oświadczył, że nazywa się Tata Franciszek, lat 33, zam. w Zawierciu przy ul. Suchoj nr. 7. Podczas rewizji osobie przy Tatarze znaleziono tekturę skórzaną z zeszytami i książkami, które skradł Młickiemu Stefanowi (Koszarowa 12).

— Dziecko zadusiło się smoczkiem.

W ub. piątek o godz. 8-jej wiecz. uduśiło się dziecko 7-mio miesięczne. Jaskiewicz Krystyna, pozostawiona w domu pod opieką 10-letniej Bronisławy Nogi. Śmierć nastąpiła wskutek pozostawienia smoczka w ustach dziecka.

— Oryginalny sposób odbierania należności.

Wierzbą Stanisława (Narutowicza 61) zameldowała policji, że po wracając z pracy obok domu nr. 4 przy ul. Bór, została zaczepiona przez Pruciak Antonię (Bór 4) i Brudkiewicz Zofję (Bór 8), które siłą wciągnęły ją do sklepu, gdzie Pruciak Franciszek chwycił za rękę i pod groźbą pobicia wymusił od meludajcy 10 zł., jako należność za pobrane artykuły spożywcze.

Groźny pożar przy ul. św. Barbary.

Nocy ubiegłej przed godz. 4-tą z niewiadomej przyczyny wybuchł pożar w komórkach drewnianych na posesji pp. Hiszpańskiego i Zajdla p.ż ul. św. Barbary nr. 28. — Ogień rozszerzał się z gwałtowną siłą i wkrótce przerzucił się na przylegającą oficynę mieszkalną p. Kosska, znajdującą się na sąsiedniej posesji nr. 30.

Pożar przybrał groźne rozmiary, ale dzięki energicznej akcji ratowniczej Straży Ogniowej został po dłuższych wysiłkach ujęsławiony. — Spłonęły całkowicie komórki drewniane oraz pół dachu na sąsiedniej oficynie mieszkalnej.

— Czyje krowy?

W ub. piątek o godzinie 6-jej w w ogrodzie, należącym do p. Bawo skiej przy ul. Ciemnej, zatrzymana została błąkająca się krowa. Piotr Szykowski, mieszkaniec wsi Szarleja, gm. Grabowska, zameldował policji, że w dniu 17 bm. zatrzy mał przybłąkaną krowę, maci czar no białej.

Z TEATRU.

„Chata za wsią” — sztuka ludowa w 5-ciu aktach według powieści Krzewskiego.

W ub. piątek teatr „Roźniatki” wystawił znaną sztukę ludową, osnutą na motywach z życia cygańskiego p. t. „Chata za wsią”. Sztuka stara, ale dobra, pełna uczuciowego sentymentu, tchnąca żywotną akcją, a przytem obfitująca w sceniczne efekty pod postacią chorów cygańskich, malowniczych scen zbiorowych z życia wiejskiego itp.

Przedstawienie pomimo powiększenia zespołu siłami amatorskimi, wypadło bardzo mile i zajmujące, do czego w pierwszym rzędzie przyczyniła się pełna uczucia i scenicznej weny gra wykonawczy i wykonawców głównych ról, jak Motruny, Azy, Turmego i innych.

W liczbie wykonawczy wystąpiła po raz pierwszy p. Zielińska w roli Azy, artystka pełna scenicznego wdzięku, umiejająca się zdobywać na piękne akcenty uczucia.

Rolę Motruny wykonała z dużą dozą sentymentalnego liryzmu p. Budzianowska. Postać Turmego z powodzeniem odtworzył p. Rozmarynowski, wydobywając ze swej wiotkiej postaci cały ogrom spontanicznych wrzusek.

Dyr. Otrembski w roli gospodarza Lepiuka raz wreszcie znalazł godną sposobność wyładowania swego talentu i poruszenia najtragiczniejszych strun uczucia.

Szczery motyw humoru wnosili na scenę wiejscy swaci w osobach pp. Orlińskiego i Regro, oraz zabawa w typ Kajtusia, którego rolę z wyborną mimiką odtworzył p. Horowicz. Kreaturę wiejskiego garbuska na sataniczną modłę urobił p. Darziński.

Wierzbą Stanisława (Narutowicza 61) zameldowała policji, że po wracając z pracy obok domu nr. 4 przy ul. Bór, została zaczepiona przez Pruciak Antonię (Bór 4) i Brudkiewicz Zofję (Bór 8), które siłą wciągnęły ją do sklepu, gdzie Pruciak Franciszek chwycił za rękę i pod groźbą pobicia wymusił od meludajcy 10 zł., jako należność za pobrane artykuły spożywcze.

W ub. piątek o godz. 8-jej wiecz. uduśiło się dziecko 7-mio miesięczne. Jaskiewicz Krystyna, pozostawiona w domu pod opieką 10-letniej Bronisławy Nogi. Śmierć nastąpiła wskutek pozostawienia smoczka w ustach dziecka.

— Oryginalny sposób odbierania należności.

Wierzbą Stanisława (Narutowicza 61) zameldowała policji, że po wracając z pracy obok domu nr. 4 przy ul. Bór, została zaczepiona przez Pruciak Antonię (Bór 4) i Brudkiewicz Zofję (Bór 8), które siłą wciągnęły ją do sklepu, gdzie Pruciak Franciszek chwycił za rękę i pod groźbą pobicia wymusił od meludajcy 10 zł., jako należność za pobrane artykuły spożywcze.

— Dziecko zadusiło się smoczkiem.

W ub. piątek o godz. 8-jej wiecz. uduśiło się dziecko 7-mio miesięczne. Jaskiewicz Krystyna, pozostawiona w domu pod opieką 10-letniej Bronisławy Nogi. Śmierć nastąpiła wskutek pozostawienia smoczka w ustach dziecka.

— Oryginalny sposób odbierania należności.

Wierzbą Stanisława (Narutowicza 61) zameldowała policji, że po wracając z pracy obok domu nr. 4 przy ul. Bór, została zaczepiona przez Pruciak Antonię (Bór 4) i Brudkiewicz Zofję (Bór 8), które siłą wciągnęły ją do sklepu, gdzie Pruciak Franciszek chwycił za rękę i pod groźbą pobicia wymusił od meludajcy 10 zł., jako należność za pobrane artykuły spożywcze.

— Dziecko zadusiło się smoczkiem.

W ub. piątek o godz. 8-jej wiecz. uduśiło się dziecko 7-mio miesięczne. Jaskiewicz Krystyna, pozostawiona w domu pod opieką 10-letniej Bronisławy Nogi. Śmierć nastąpiła wskutek pozostawienia smoczka w ustach dziecka.

— Oryginalny sposób odbierania należności.

Wierzbą Stanisława (Narutowicza 61) zameldowała policji, że po wracając z pracy obok domu nr. 4 przy ul. Bór, została zaczepiona przez Pruciak Antonię (Bór 4) i Brudkiewicz Zofję (Bór 8), które siłą wciągnęły ją do sklepu, gdzie Pruciak Franciszek chwycił za rękę i pod groźbą pobicia wymusił od meludajcy 10 zł., jako należność za pobrane artykuły spożywcze.

— Dziecko zadusiło się smoczkiem.

W ub. piątek o godz. 8-jej wiecz. uduśiło się dziecko 7-mio miesięczne. Jaskiewicz Krystyna, pozostawiona w domu pod opieką 10-letniej Bronisławy Nogi. Śmierć nastąpiła wskutek pozostawienia smoczka w ustach dziecka.

— Oryginalny sposób odbierania należności.

Wierzbą Stanisława (Narutowicza 61) zameldowała policji, że po wracając z pracy obok domu nr. 4 przy ul. Bór, została zaczepiona przez Pruciak Antonię (Bór 4) i Brudkiewicz Zofję (Bór 8), które siłą wciągnęły ją do sklepu, gdzie Pruciak Franciszek chwycił za rękę i pod groźbą pobicia wymusił od meludajcy 10 zł., jako należność za pobrane artykuły spożywcze.

— Dziecko zadusiło się smoczkiem.

W ub. piątek o godz. 8-jej wiecz. uduśiło się dziecko 7-mio miesięczne. Jaskiewicz Krystyna, pozostawiona w domu pod opieką 10-letniej Bronisławy Nogi. Śmierć nastąpiła wskutek pozostawienia smoczka w ustach dziecka.

— Oryginalny sposób odbierania należności.

Wierzbą Stanisława (Narutowicza 61) zameldowała policji, że po wracając z pracy obok domu nr. 4 przy ul. Bór, została zaczepiona przez Pruciak Antonię (Bór 4) i Brudkiewicz Zofję (Bór 8), które siłą wciągnęły ją do sklepu, gdzie Pruciak Franciszek chwycił za rękę i pod groźbą pobicia wymusił od meludajcy 10 zł., jako należność za pobrane artykuły spożywcze.

— Dziecko zadusiło się smoczkiem.

W ub. piątek o godz. 8-jej wiecz. uduśiło się dziecko 7-mio miesięczne. Jaskiewicz Krystyna, pozostawiona w domu pod opieką 10-letniej Bronisławy Nogi. Śmierć nastąpiła wskutek pozostawienia smoczka w ustach dziecka.

— Oryginalny sposób odbierania należności.

Wierzbą Stanisława (Narutowicza 61) zameldowała policji, że po wracając z pracy obok domu nr. 4 przy ul. Bór, została zaczepiona przez Pruciak Antonię (Bór 4) i Brudkiewicz Zofję (Bór 8), które siłą wciągnęły ją do sklepu, gdzie Pruciak Franciszek chwycił za rękę i pod groźbą pobicia wymusił od meludajcy 10 zł., jako należność za pobrane artykuły spożywcze.

U DORASTAJACEJ MŁODZIEŻY stale się rano ślizgaczkę natamaję wedy gorzkiej „Franciszka Józefa”, przy użyciu łatkowej, jej czyszczące działanie kierk na prawą funkcję jatkowej i krzesek u dziewcząt i chłopców, dają abstrakcyjne skutki. W kilkunastu godzinach dziełko stosuje się wóde „FRANCISZKA JOZEF” nawet u małych dzieci, skłonnych do zaparcia stolca. — Żadąc w aptekach i drogeriach.

WALIZKI FIBROWE

POLECA WYTWORNIA: Ugródowa 3 nr Spadkowej: Telefon 7-43. 1056

STENOGRAFJA listownie najszybciej wyuczona. „Stenograf Polski”, miesięcznik wyuczony, Instytut Stenograficzny — Warszawa, Krucza 26. 2162-2

MIESZKANIE w śródmieściu 4 pokoje z kuchnią wygodę odpłatnie na dogodnych warunkach. Oferty w sklepie Gońca sub. Z. F. nr. 25 2166-2

OKAZJA. Kupione na licytacji 2 domy w śródmieściu sprzedam tanio zaraz 30,000 gotówką. Wiadomość „Reanoma”, Aleja 21. Tel. 448. 2161-2

MEBLE nowe i używane wszelkiego rodzaju: kredensy, stoły, krzesła, szafy, bielizniarki, tremo, otomany, kozetki; łózka, materace. Ofiarujemy garnitur stylowy. — Isza Aleja Nr. 12, Głuski. 249-10

POTRZEBNI 3 stolarz. Hadler, Kopernicki (dawn. Żelazna) nr. 5. 2137

PIANINO sprzedam, Jasna 41 m. 12. 2155

SPRZEDAM tanio sklep spożywczy i 2 pokoje z kuchnią ul. Rocha 4. 2129

SKLEPY do wynajęcia Jasna 37. 3056

SKLEP z mieszkaniem do wynajęcia Ostatnia Groź, Krakowska nr. 160. 3185-3

DOM do sprzedania składający się z czterech mieszkań i komórek murowanych Cena przystępna. Zawodzie, ul. Złota 188 gospodarz (mieszkanie do objęcia). 3192-2

DOM z ogrodem do sprzedania 3 ubikacji, cz. 4 roz. wolne. Zawodzie, ul. Marjańska nr. 4. 3200-2

GRUSZKI i pomidory do sprzedania w ogrodzie Nowy Świat. 3210-2

ZDOLNA bielizniarka poszukuje szyć na domach. Łaskawe zgłoszenia do sklepu „Gońca” pod „Obowiązkowo”. 3212-2

SPRZEDAM tanio nowe urządzenie sklepowe Raków, Aleksandrowska nr. 2 u p. Goldstajna. 3216-2

POKOJ do wynajęcia z oddzielnem wejściem. Wiadomość u dozorcę domu Aleja nr. 53. 3191-2

DWA POKOJE z kuchnią i przedpokojem w śródmieściu do odnajęcia. Zgłoszenia sklep „Gońca” pod M. K. 3223-2

DO WYNAJĘCIA trzy sale duże, razem lub pojedynczo, nadające się na każdą fabrykację, bardzo tania. Narutowicza nr. 22. Tamże do sprzedania dom cena przystępna. 2 2177-1

AKUSZERKA Jakubowska z długoletnią praktyką w klinice położniczej przy ul. Słowackiego 13, III Aleja 37, III Aleja 49. Przyjmuję zamówienia, udziela porad. Dla niezamężnych ustępstwa. 1673

MASYNE do pisan a, jodużycia i rower okazynie sprzedam. Markiewicz Aleja 37. 2202

POTRZEBNE zdolne podoczne i uczennie do pracowni subien „Jadwigi” — Kilińskiego 11 m. 6. 2162

PRZYJMĘ przewodnik półoczarowym autem. Ulica Piłsudskiego 11 — Lerner. 3211-2

ZGUBIONO dowód osobisty wydany przez magistrat miasta Sopotnia na imię Stanisława Raniewicza. 3242-3

BOTY ciepłe i pantofle ranne wyrobiam i przyjmuję obstalunki z powierzchniowych materiałów. Częstochowa, Piłsudskiego 17 Józef Kowal. 3251-2

PLACE do sprzedania na Zaciszu przy ul. Sabinowskiej i na Stradomiu przylem ziem na morgi, domki tanie do nabycia. Wiadomość Stradom, ul. Sabinowska 49 Grabowski. 2197

OSTRZEŻA się przed nabyciem niuru chemochemii położonej przy ul. Kościelnej nr. 9 (róg Głównej), gdyż akt nabycia u nieważni się — Franciszek Szmober. 2196-1

DO SPRZEDANIA dom 16 mieszkań i sklep z mieszkaniem zaraz do objęcia. Cena przystępna 18 tysięcy zł. i inne domy z ogrodami w różnych cenach, place, ziemia na morgi, sklepy z mieszkaniem. Wiadomość Rynek Wielicki nr. 8 — Sygurd. 2198

Z POWODU wyjazdu sprzedam nowa maszynę szycia Singera tanio. Narutowicza 74 — Detko. 2194-1

DO SPRZEDANIA tanio sklep spożywczy w śródmieściu z powodu wyjazdu. Wiadomość Jasnogórska 22 — Golczyk. 3244-1

PLACE do sprzedania w Sabinowie w W. Jęlowickiego. 3246-1

POKOJ do wynajęcia z oddzielnem wejściem Śląska 6 m. 3. 3234

MIESZKANIE do wynajęcia 2 pokoje z kuchnią. Kilińskiego 46 — gospodarz. 3238-1

MŁODA zdolna paniąka poszukuje poszuki sklepowej lub ekspedientki ul. Staraj nr. 112 — Kotyra. 3229-1

NA LISIENCU sklep do sprzedania wraz z mieszkaniem i pokój z kuchnią do wynajęcia — Soluch, Lisieniec. 3227

POTRZEBNY od zaraz mężczyzna do składu węgla. Wiadomość Stradom, ul. Główna 58 — J. Gajda. 3248

POTRZEBNA służąca. Wiad. Ost. Groź, Piekna 18 — Woźniak. 2200

ROWERY Brenabora i innych fabryk wy sprzedaje po znionych cenach. M. Rutiewicz, Ogrodowa 9, tel. 231. 2201

SPRZEDAM domek z placem na Stradomiu. Wiadomość Żelazna 40 — Klimus. 3245-1

ZGUBIONO książkę Kasy Chorych wyd. na imię Katarzynę Widra nr. leg. 44718. 3226-1

ZGUBIONO książkę Kasy Chorych wyd. na imię Ugułk Heralski nr. leg. 4603. 3225-1

NA KURSACH KROJU, sycia i modelowania prof. Lewaszkowa w Częstochowie, 1-sza Aleja 5 m. 4 dnia 23 września 1925 r. o godzinie 12-jej w przedmiejscu uczennicę z egzaminem rozdziałem komplet krawiecki. Zapisy uczennic na ten egzamin przyjmuję się codziennie. Roboty uczennic ogłaść można w szkole. 2183-1

KRAWIEC damski przyjmuje kształmy, plaszcze i przełożonkiy po cenach przystępnych — L. Słowicki, ul. św. Barbary nr. 8. 2168

Z POWODU choroby zaraz do sprzedania restauracja z konescją w dołem punkcie — Dąbrowa Górnicza, ul. 3-go Armii 18 Józef Kuśmierski — Restauracja „Strzecha Polska”. 2170-1

ZGUBIONO kartę zwolnienia wyd. przez Bawo 15 Sopotnia II komp. ochotniczej na imię Jan Kania. 2164

SPRZEDAM tanio sklep spożywczy — Rocha 4. 2129

SKLEP spożywczy z piwniarnią i z mieszkaniem sprzedam Olsztyńska 16 — 2181-1

DOMEK do sprzedania z pół morgą ziemi. Kościelna 29. 2167-1

LOKAL nadający się na sklep do wynajęcia. Stradomska nr. 29. 2176-4

FORD do sprzedania. Władysława 21. 2182-1

SPRZEDAM domek 2 pokoje, kuchnia i przedpokój z ogrodkiem po c. nie kosztu. Wiadomość: Nowy Lisieniec lub ul. św. Barbary 4 L. Otto. 2186

ZGUBIONO książkę Kasy Chorych wyd. Marcjanina-Kupka. 2181-1

TRUSKAWEK „Sieger”, bezporsnie najlepszych na wszelki użytek, nie powinno brakować w żadnym ogrodzie. Plance nabycaw można Hubertowska 16. 3237-2

SPRZĘDZ kaffi polowane białe i kolorowe z fabryki p. Jedrynska ze Mstowa na 3235-1

HARMONJE trzechdziesiąt z basem — sprzedam niedrogo. Wład. Raków, Dojazd 4. 3217-1

ZIEMI morgi i ówierki sprzedam na Kuchli. Wład. Zakład zegarmistrzowski Żelazna, Kościeliski 13. 3249

wyroby tych fabryk podrożeją o 10 do 20 proc. Ceny gwoździ są nadal konkurencyjne, mimo istnienia syndykatu, ponieważ pomniejsze fabryki nie przystąpiły. Natomiast fałszywie drożeją, bo syndykat jest bezkonkurencyjny. Fabryka hufnali, będąca bez konkurencji, podwyższyła ceny skrzynek o 5 zł, i nie udziela kredytów, gdy w innych gałęziach tego handlu biorą wksle na luty. Za kilo blachy cynkowej żądają 1.05 do 1.07 złotych.

— Handel skórami.

Trwająca od dłuższego czasu mocna tendencja doślaba, surowe skóry staniały za granicą o 8 do 10 pr. W Warszawie żądają za kilo skóry cielęcej 0,56 dol., na kredyt, do 6 miesięcy — 0,6. Niektóre garbarnie podwyższyły ceny chromu o 5 groszy na stopie. W detalu ruch jest jeszcze bardzo mały. Ożywienie spodziewają się po nastaniu chłodo. Z twardych skór żądają za krupony lepsze 15 zł, za kilo, gorsze 13,50, boki 11, podszwy lepsze 8, gorsze 7, blanki I 15, II — 14,30. Bukaty lepsze 3,50, gorsze 3,30. Importerzy lakieru zagranicznego naradzają się nad utworzeniem syndykatu, który ustali jednolite ceny, nie pozwalając hurtownikom ich obniżyć.

— Wywóz skrzyń.

W ostatnich miesiącach stwierdzono znaczne zainteresowanie skrzyńkami polskimi, których jednak taryfki nasze dostarczają w bardzo małych ilościach. W tartakach małopolskich zwrócono obecnie uwagę na produkcję tego sortymentu. Interesują się nim przeważnie Anglia, Holandia oraz Niemcy.

— Owoce w hurcie.

Ze Związku Sadowników donosi P. A. P.: grusze i śliwy obrodziły w tym roku b. dobrze. Ceny hurtowe w stosunku do cen detalicznych są niewspółmiernie niskie. „Węgielki” w hurcie sprzedawane są po 20 — 30 gr. za 1 kg. grusze gorsze, gatunków nierasowych po 30 do 40 gr. za kg., lepsze gatunki od 70 gr. do 1 zł. za 1 kg. Jabłka obrodziły gorzej, to też i ceny na nie są wyższe. Naogół rzycałtem biorąc jabłka sprzedawane są od 20 gr. do 1 zł. za 1 kg. zależnie od gatunku.

— Pomysłowy rozwój stosunków handlowych polsko - fińskich.

Polsko-fińskie stosunki handlowe charakteryzował w I-em półroczu r. b. pomysłowy dla obu stron wzrost eksportu, który w porównaniu do tego okresu z roku ubiegłego sprządza się w całokształcie do cyfr następujących: wartość wywozu Polski do Finlandji wynosi według fińskiej statystyki oficjalnej w czasie od 1 stycznia do 30 czerwca 1928 r. Fmk. 34.994.998, gdy w tym samym okresie 1927 r. tylko Fmk. 19.983.442. Odpowiednikami są też dane dla eksportu z Finlandji do Polski są cyfry 2.227.211 w r. 1927 oraz 9.798.374 w r. 1928-ym.

Co usłyszymy dziś przez radio?

NIEDZIELA, 23 WRZESNIA.
Warszawa — hala 1111 m. moc 10 kw.
10'15—11'45 Trans. nabożeństwa z Katedry Poznańskiej, 12'00—12'10 Sygnał czasu oraz hejnał, 12'10—14'00 Trans. z sali Rady Miejskiej Akademii organizowanej przez P. K. P. D. z racji zakończenia „Tygodnia Dziecka, 14'00—15'55 Przerwa. — 15'55—16'00 Kom. meteor. 16'00—16'20 16'00—16'20 Nowe zamierzenia kursów rolniczych im. Staszycza — wygl. prof. S. Jankowski. 16'20—16'40 Jak dobrze przechowywać obornik — wygl. inż. J. Potkowski. 16'40—17'00 Najważniejsze wiadomości i wskazania rolnicze — wygl. p. S. Medrakiewicz. 17'00 Koncert popularny. 18'30—18'50 Rozm. 18'50—19'15 Idea demokratyczna w Si. Zjednoczonych Ameryki Północnej — wygl. dr. W. Wajda. 19'15—19'45 O wychowaniu moralnym — wygl. p. Cz. Babicki. 19'45—20'10 Wielka wystawa radiowa w Berlinie — wygl. inż. E. Porębski. 20'10—20'30 Nadprogram i kom. 20'30 Koncert Ork. P. R. 22'00—22'05 Sygnał czasu kom. 22'05—22'20 Kom. PAT. 22'20—22'30 Kom. oraz nadpr. 22'30—23'10 Muzyka lekka.
PONIEDZIAŁEK, 24 WRZESNIA.
12'00—13'00. Muż. z płyt gram. 13'00—13'10. Sygnał czasu, hejnał, kom. 13'10—15'00. Przerwa. 15'00—15'20. Kom. 15'20—16'00 Przerwa. 16'00—16'45 Tygodniowy przedkład komunikacyjny — wygl. p. J. Strzelski. 16'45—17'00 Przerwa. 17'00—17'25 Program dla dzieci. 17'25—17'50 Wychowanie charakteru u młodzieży — wygl. dr. J. Jakóbkiewicz. 18'00—19'00 Trans. muzyki lekkiej. 19'00—19'20 Rozmaitości. 19'20—19'30 Przerwa. 19'30—19'55 Lekcja jez. franc. 19'55—20'05 Kom. rol. 20'05—20'15 Czwelka lotnicza — wygl. p. J. Osiński. 20'15—20'30 Nadpr. i kom. 20'30 Koncert wieczorny. 22'00—22'05 Sygnał czasu oraz kom. 22'05—22'20 Kom. PAT. 22'20—22'30 Kom. i nadpr.
NIEDZIELA, 23 WRZESNIA.
Katowice — hala 422 m. moc 12 kw.
10'15—11'45 Trans. nabożeństwa z Katedry Poznańskiej, 12'00—12'10 Sygnał czasu oraz hejnał, 12'10—16'00 Przerwa. 16'00—16'20 Odczyt z Warszawy. 16'20—16'40 Odczyt z Warszawy. 16'40—17'00 Odczyt z Warszawy. 17'00—18'30 Koncert muzyki polskiej. 18'30—18'50 Rozm. 18'50—19'15 Rady praktyczne dla matek — wygl. dr. Heszek. 19'15—19'45 Przerwa. 19'45—20'10 Ze świata — odkrycia, zdarzenia, ludzie — wygl. inż. S. Nitsch. 20'10—20'30 Przerwa. 20'30—22'00 Trans. koncertu z Warszawy. 22'00—22'30 Sygnał czasu oraz kom. 22'30—23'30 Trans. muzyki tanecznej.
PONIEDZIAŁEK, 24 WRZESNIA.
16'40—17'00. Kom. Polsk. Zw. Zrzesz. Gosp. Woi. Śl. 17'00 — 17'25. Transm. z Warszawy. Program dla dzieci. 17'25—17'50 Wychowanie charakteru u młodzieży — wygl. dr. J. Jakóbkiewicz. 17'50—18'00 Przerwa. 18'00—19'00 Koncert popularny. 19'00—19'20 Rozm. 19'20—19'30 Kom. Straż. Śl. 19'30—19'55 L'etat actuel de la vie agricole polonaise contemporaine — wygl. p. E. Konopka. 19'55—20'30 Przerwa. 20'30—22'00 Trans. koncertu z Warszawy. 22'00—22'30 Sygnał czasu oraz komunikaty.

Od 100 lat powszechnie używane

Słońce - największy dobroczyńca ludzkości.

Od zarania ludzkości słońcu oddawano bałwochwalczą cześć. Ludzie pierwotni czcili w niem swe najwięcej bóstwo, niezastąpione, życiodajne, cudowne. Leczą z biegiem czasu bezkrytyczny zachwyt dla słońca - czarodzieja zaczął ustępować miejsca docieklivemu zainteresowaniu. Powoli zaczęło wykrywać coraz to inne, coraz bardziej uderzające właściwości słońca, a krag jego władania rozszerzał się dla umysłu ludzkiego coraz bardziej.

Więc przedewszystkiem zdołano dociec, że słońce jest — lekarzem. Pod jego wpływem różne choroby zanikają, a owładnięty niemi organizm, poddany kuracji słońca - lekarza, powraca do zdrowia. Najpierw stwierdzono sam fakt, później powtarzanie się, a wreszcie stało się twój zjawiska. Wyłaniał się jakiś tajemniczy związek pomiędzy słońcem a zdrowiem człowieka. Dociekania naukowe rozciągnęły tę współzależność na wszelkie wogóle ciała żywe i martwe, stałe, lotne i płynne w przyrodzie. Więc słońce nie tylko jest czynnikiem leczniczym przy rachityzmie, czyli t. zw. popularnie angielskiej chorobie u dzieci, lecz pozbawione słońca rośliny karłowacieją, niektóre zwierzęta za padają na pewne choroby, człowiek, pozbawiony słońca, traci najcenniejszy skarb życia — wzrok i t. d.

Docieklivny umysł ludzki nie zadowolil się jednak samem tylko stwierdzeniem faktu, począł go badać, analizować, dając do objęcia jakąś wspólną regułą. Gdy ustalono tożsamość lekarza, poczęto podpatrywać metody leczenia. Na tej drodze dociekań i obserwacji ustalono

niezwykle właściwości promieni ultrafioletowych. One to są tym cudownym środkiem uzdrawiającym słońca - lekarza, ich działanie wywiera wpływ na organizm ludzki, wywołują go do pewnych chorób, zaś silną nową energią życiową. Obok więc dobroczynnej ciepłoty, udziela niej przez słońce, postawiono również dobrodziejstwa jego promieni o dziwnych właściwościach leczniczych. Wciąż jednak przypisywano jedynie ciepłocie wpływ na wzrost Opierano się na fakcie, że im bardziej na północ i im chłodniej, tem uboższa i mniej bujna jest roślinność i mniejsza różnorodność świata zwierzęcego.

Jednak wynalezienie lampy kwarcowej, wytwarzającej promienie ultrafioletowe, obalilo to przekonanie. Stwierdzono, że nie tylko ciepłota słończona, co właśnie promienie ultrafioletowe wywierają wpływ na wzrost. Przekonano się o tem na doświadczeniach z kurczkami jajami. Jak wiadomo, stosowane jest sztuczne wyleganie jaj kurzych zapomocą umieszczania ich w specjalnych przyrządach, t. zw. inkubatorach. Dawało to jednak niedostateczny procent wylegniętych kurcząt, gdyż na sto jaj, umieszczonych w inkubatorach, wylęga się zaledwie od 30 do 50 kurcząt, ponadto kurczęta te bardzo są wrażliwe na krzywicę. Ponieważ krzywicę leczy się naświetlaniem lampy kwarcowej, więc podaniem wpływu promieni ultrafioletowych nasunęło się przypuszczenie o potrzebie poddawania jej w inkubatorach wpływowi promieni ultrafioletowych. Skutek był nadspodziewany. Ze stu jaj w inkubatorach wylęgało się 80—95%, a nawet do 100 kurcząt. Mało tego, zaczęto nasświetlać kury i pod wpływem promieni ultrafioletowych nośność kur zwiększyła się znakomicie.

Badania uczonych ustalały coraz szerszy zakres wpływu promieni słonecznych, promieni ultrafioletowych na życie człowieka. Ostatnią w tej dziedzinie zdobyczą jest odkrycie t. zw. witaminy D, powstającej na pokarmach pod wpływem promieni ultrafioletowych. O tem odkryciu, dokonaniem przez amerykańskiego uczonego, prof. Steenbocha, można powiedzieć, że umożliwilo ono zwielokrotnienie żywności niemal wszystkich pokarmów. Prof. Steenboch dokonał doświadczeń na szczurach, chorých na krzywicę, które po nasświetleniu lampą kwarcową odzyskiwały zdrowie. Spróbował poddać działaniu promieni ultrafioletowych szczury zdrowe, a więc niejako „naładować” je temi promieniami, poczem je pozabijał i ich wtrobę dał do zjedzenia szczurom chorym — po paru dniach odzyskały zdrowie. Ponowil te próby z innymi pokarmami, dawanymi szczurom chorym i zawsze skutek byl ten sam: szczury powracały do zdrowia. Witamina D. ma tę własność, że umożliwia organizmowi wchłanianie i zatrzymywanie się spożywaných pokarmów wielkiej ilości wapnia, który przyczynia się do uodpornienia organizmu przeciw chorobom. Witaminy D. mogą się tworzyć niemal we wszystkich pokarmach z wyjątkiem cukru i soli, a więc na mące, kapusie, masle, mleku, jajach, sałacie, kartoflach, ryżu i mięsie, zwiększając znacznie ich żywność.

Obecnie prof. Steenboch pracuje nad skonstruowaniem niewielkiego przyrządu, któryby umożliwiał w każdym domu nasświetlenie pokarmów promieniami ultrafioletowymi, a tem samem „naładowanie” ich witaminami D. Napewno już niedługo każda gospodyni, posiadając taki przyrząd, będzie mogła karmić domowników pokarmami o niezwykłych właściwościach leczniczych i odżywczych. Stowem, będziemy żądać się i upijać promieniami słońca.

Prosimy o uregulowanie prenumeraty

Z dziedziny mody Berety.

Berety haskijskie, noszone u nas w Pelisce z takim zamiłowaniem, że niezapomnie ich sportowego przeznaczenia panie noszą je do każdej prawie toalety, dały początek nowej modzie beretów - toczka. Aksamiatne, jedwabne, filcowe i skórzane te toczki wyparły już zupełnie czapeczki Mefista, które uchodzą za de mode, i przyczyniły się do tego, że lansowane tego lata kapelusze o szerokich krawcach nie przyjęły się i nie przysięgają. Na wysyciach Prix Morny w Deauville zarówno manekiny, jak i elegancki z małemi tylko wyjątkami demonstrowali ten nowy model sakrycja głowy. Do czarno - białej taftowej sukni beret obcisły z czarnego aksamitu miał miękką główkę z czarnej skóry gładce, wyszywanej bogato dzietem. Manekin o ślicznych popielato-blond włosach włożył na nie popielaty beret, spięty z boku diamentową szpilką, kształtu biegającego charta. Tualeta tej damy była z popielatego w drobne czarnobiałe kwiatuszki drukowanego aksamitu, związana wokolo bioder czarno - białą szarfą charmeuse, a krótkie i śmieśne aksamiatne bolero obramowane było gromostajami. Beret z miedzianoblyszczącej lamy umocowany jest na czasnym zawoju z miedzianego panned i przystrojony haftem miedzianą metalową nitką. Widzi się dużo czarnych aksamiatnych beretów, z rozdzaju tych, jakie noszą studenci w Quartier latin, a na zimę ekskluzywne salony przygotowują berety ze strzyżonych popielatych i beige babarenek.

Kronika handlowa.

— Wyroby metalowe.
W tej gałęzi handlu zapowiadają, że niedługo podrożeją różne materiały. Zwłaszcza wyjąć ma 5 do 10 proc. (Podrożeć mają: żelazo, blacha i ruda). Ma też ustać konkurencja fabryk odlewniczych, które dotychczas obniżały ceny ze względu na konkurencyjnych. Tworzy się syndykat, do którego przystąpi 31 największych fabryk. Pomniejsze fabryki w liczbie około 70 utworzą od dzialny syndykat. Gdy to się stanie.

ZAKŁAD RYMARSKU - GALANTERYJNY
A. PIECHOCKI w CZESTOCHOWIE
rolnica na sezon szkolny
tortisery teki skórzane i brezentowe oraz przybory podróżne
— — — skórzane galanterie własnej pracowni — — —
Prawnia. ul. Śląska № 6 Sklep. II Aleja № 31.
PRZYJMUJE SIĘ OBSTALUNKI . REPERACJE .

1) Wielki płaszcz o ciemno-czerwonym welouru, kołnierz i mankiety z brązowego tkaniny umieszczone są wysoko.
2) 3) Dwie toalety, których krawężnice się linie na przedzie - nadaje bardzo elegancki wygląd. Wzrost sukienki jest z welouru barwy beige, druga - z niebieskiej satyny.

4) Elegancka toaleta wieczorowa z wabnego muslinu; sukienka jest szeroka, upiękaszona gładkimi falbanami.
5) Szeroki płaszcz wieczorowy z zielonej satyny, ozdobiony czarnym futrem; podszewka może być z lamy; gdyż płaszcz można nosić na obydwie strony.

6) Toaleta z czerwonego materiału, ozdobiona poziomymi nasyczeniami - wstążeczek. Z przodu sukienka jest lekko drapowana. Czerwone guziczki stałowe; rękawy a dół szerokie.
7) Sukienka z różowego materiału z dwóch odcięciach. Bardziej nowoczesne inkrustacje w ciemniejszej barwie. Pasek może być z tego samego materiału, ale bardzo gustowny jest pasek ze stebnego lub złotego metalu.
8) Gładki elegancki płaszcz z czarnej skóry; podszewka i białe w szare kraty kaszy, kołnierz opopowy

